
Steering note bila Samsom

Toelichting:

- *Vorige week is Timmermans overtuigend door het EP goedgekeurd als Vicepresident onder Von der Leyen verantwoordelijk voor de Green Deal.*
- *Timmermans heeft als opdracht gekregen om binnen 100 dagen met een voorstel voor een European Green Deal te komen. In zijn missiebrief staan vwb klimaat een aantal onderdelen: een klimaatwet waarin het 2050-doel van klimaatneutraliteit wettelijk vastgelegd is, het 2030-doel ophogen naar 50 tot 55%, uitbreiding ETS naar scheepvaart, luchtvaart (en evt. wegtransport), een carbon border tax introduceren, en op financieringsgebied een just transition fund, een Sustainable Europe Investment Plan en delen van de EIB veranderen in een Europese Klimaatbank. Timmermans wordt verder verantwoordelijk voor het cluster commissarissen dat zich bezig houdt met energie, transport, gezondheidszorg, landbouw, milieu en oceanen en cohesie en hervormingen.*
- *U kunt Samsom vragen naar de verdere uitwerking van een aantal van deze voorstellen en tegelijkertijd een aantal punten die voor Nederland belangrijk zijn meegeven. De voorgestelde actieve gespreksonderwerpen zijn als volgt: tijdslijn van de Green Deal, 2050- en 2030-doelen, Just Transition Fonds, het ETS en energieinfrastructuur voor waterstof, CCS en wind-op-zee parken.*

Intro

- Heel fijn dat we in deze drukke tijden langs mogen komen, en gefeliciteerd met de formele goedkeuring van het parlement van Timmermans als Executive Vice President. Het is bemoedigend om te zien dat de plannen voor de Green Deal over het algemeen

op brede steun kunnen rekenen, en we kijken er naar uit om verder samen te werken om de ambitieuze gezamenlijke doelstellingen te halen.

Thema A: European Green Deal

- Brengen: evt lessen uit NL klimaatakkoord voor de Green Deal: a) alle sectoren betrekken, ook industrie; b) onafhankelijke rekenaar; c) stakeholders betrekken; d) sturen op CO2.
- Halen: Von der Leyen heeft Timmermans als opdracht meegegeven om binnen 100 dagen een voorstel te doen voor de Green Deal. Hoe zien die komende 100 dagen eruit? Hoe gaat de rol van Timmermans als Executive Vice President werken binnen de Commissie? Welke diensten zijn leidend (SecGen/DG Clima)?
- Halen: We hebben ook begrepen dat op 13 november, de Commissie met een eerste voorstel komt. Kunt u ons iets meer vertellen over wat we kunnen verwachten op 13 november? Zal dit alleen een bericht met een Green Deal narratief inclusief een voorstel voor het Just Transition Fund zijn, of ook een bredere, wetgevende agenda met tijdspad?

Thema B: Doelen 2050/2030

- Brengen: We zijn zeer positief over het feit dat Von der Leyen en Timmermans beiden zich sterk uitspreken voor ambitieuzer klimaatbeleid, zowel op de lange termijn als voor het 2030 doel.
- Brengen: We waren ook blij verrast te horen dat Timmermans, tijdens zijn verhoor door het EP, als doel heeft om het 2030 doel te verhogen naar 55% vóór de COP26 in Glasgow volgend jaar. Wij zijn er ook van overtuigd dat het momentum nu gunstig is, zeker aangezien we onze NDC in 2020 moeten indienen.

- Halen: In de political guidelines van Von der Leyen staat dat ze van plan is om een Europese Klimaatwet op te stellen, waarin het 2050 doel van klimaatneutraliteit wordt verankerd. Wat zal deze klimaatwet precies inhouden en wat is de tijdlijn voor een eerste voorstel, gezien het feit dat een besluit over de langetermijnstrategie in de raad van December wordt genomen?
- Halen: Zoals u weet, hebben we in Nederland ervaring met het maken van een Klimaatwet waarin het doel voor 2050 is verankerd en het doel voor 2030 is geformuleerd als streefdoel. Het lijkt ons nuttig om naast het 2050 doel voor klimaatneutraliteit, ook het nieuwe vast te stellen doel voor 2030 daarin te verankeren. Hoe kijkt u daar tegenaan?
- Halen: Besluitvorming over zowel het langetermijndoel als het ophogen van het 2030-doel hangt nauw samen met de discussies over het Just Transition Fund en het MFK. Deze trajecten lopen niet parallel in de tijd. Hoe kunnen we de besluitvorming over het langetermijndoel eind dit jaar afronden, gegeven dat de MFK discussie dan nog niet is afgerond? En hoe zorgen we ervoor dat we vervolgens ^{5.12a} niet twee keer financieel tegemoet moeten komen als we volgend jaar ook ons 2030-doel ophogen?

Thema C: Just Transition Fund

- Brengen: We erkennen dat regio's die zeer afhankelijk zijn van kolen of andere fossiele brandstof gerelateerde activiteiten grote uitdagingen voor de boeg hebben wat betreft de transitie naar een klimaat neutrale economie. Een Just Transition Fonds kan deze regio's steunen in deze transitie.

- Brengen: Zo'n fonds moet een sociaaleconomische focus hebben, wat in lijn is met staand cohesiebeleid. Voor een succesvolle, sociaaleconomische transitie, moet het fonds een breed scala aan typen projecten en activiteiten kunnen steunen. Voornamelijk 'maatschappelijke' projecten, zoals omscholing, nieuwe (innovatieve) economische activiteiten en ontmanteling van bijvoorbeeld gasinfrastructuur.
- Brengen: Elk project moet worden beoordeeld op kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren. Minimaal denken wij aan:
 - Alle activiteiten moeten consistent zijn met de doelen van het Parijs Akkoord;
 - Investerings met negatieve klimaateffecten, zoals investeringen in fossiele brandstoffen, inclusief aardgas, moeten worden uitgesloten.
- Brengen: Naar onze mening, moet dit fonds tijdelijk zijn en in lijn met bestaande Europese fondsen en instrumenten.
- Brengen: Het financieren van het JTF moet deel uitmaken van de discussie over zowel de 2050 als 2030 doelen en een voorstel hierover moet deel uitmaken van de onderhandelingen over het MFK voor 2021-2027. We gaan er vanuit dat onze positie op het nieuwe MFK bekend is.
- Halen: In het verhoor van Timmermans door het Europees parlement, benadrukte hij expliciet dat het Just Transition Fonds deel uit moet maken van een breder Just Transition Mechanisme, dat ook andere, bestaande instrumenten beslaat. Zou u hier meer over kunnen vertellen?

Thema D: uitbreiding en aanscherping ETS

- Brengen: CO2-beprijzing is een belangrijke bouwsteen voor klimaatbeleid. Voor ons is het belangrijk dat de CO2 doelstellingen behaald worden op kosteneffectieve wijze. Er is echter geen *one-size-fits-all* oplossing beschikbaar voor alle sectoren.
- Halen: Uitbreiden van het ETS naar de gebouwde omgeving komt niet voor in de missiebrieven, en werd ook niet genoemd in de verhoren door het EP; is dit wel nog iets wat de Commissie van plan is voor te stellen?
- Halen: Zelfde geldt voor de uitbreiding van het ETS naar de transportsector. Dit lijkt nu een van de opties te zijn, ook al gaf Dhr Timmermans aan tijdens zijn verhoor dat hij niet, in principe, tegen dit idee is – zolang het niet een versoepeling van CO2 standaarden voor vervoersmiddelen inhoudt. Is dit een correcte lezing van wat er speelt?
- Brengen: Wij zijn er niet van overtuigd dat de voorgestelde uitbreiding van het ETS naar de bouw en transportsectoren het gewenste effect zal hebben, en dat investeringen in innovatie, isolatie en daadwerkelijke CO2 reductie niet zullen plaatsvinden. De huidige CO2 prijs zorgt er voor dat het kopen van CO2 certificaten veel aantrekkelijker is.
- Brengen: We staan positief tegenover het aanscherpen van het ETS voor de industrie en elektriciteitsproducenten. We vinden het belangrijk dat de discussie over het uitbreiden van het ETS niet geïsoleerd plaatsvindt van de discussie over het aanscherpen van de lineaire reductielijn, en dat dit niet leidt tot een uitstel van maatregelen die echt genomen moeten worden om het 2050 doel van klimaatneutraliteit te halen.
- Halen: Hebben jullie al nagedacht hoe jullie verder willen gaan met dit voorstel?

- Halen: Wij pleiten voor de invoering van een minimum CO₂-prijs in het ETS. In haar recente klimaatbeschermingsplan 2030, pleit de Duitse regering hier ook voor. Wat is jullie positie hierop?

Thema E: Energiesysteem voor klimaatneutraliteit

- Brengen: Belangrijke bouwstenen voor de Green Deal die we willen aanstippen zijn waterstof en *sector coupling*, wind op zee en CCS. Deze zijn belangrijk om de energiesector te kunnen transformeren om zo het doel van klimaatneutraliteit te behalen.
- *Waterstof:*
- Brengen: Als onderdeel van het Klimaatakkoord gaat Nederland een ambitieus waterstofprogramma opzetten, om onze huidige activiteiten, zoals de hydrogen valley in Noord-Nederland, op te schalen en nieuwe activiteiten te ontplooien. Op dit vlak is Nederland ook internationaal zeer actief voor een gezamenlijke aanpak (bilateraal, pentalateraal, mondiaal). Het is belangrijk dat de Commissie ook inzet op duurzame waterstof, zeker gezien de enorme economische kans voor Europa. NL wil graag input leveren voor de strategie, een eerste aanzet daartoe is deze factsheet.
- Brengen: Essentieel om te werken aan een geïntegreerde Europese markt voor duurzame waterstof, net zoals voor gas en elektriciteit. De EU Commissie kan hieraan bijdragen, met name op het gebied van regulering en wetgeving. Er moet ruimte komen voor een flexibele regulering voor de eerste periode, zodat we gefaseerd tot een gepaste marktordening kunnen komen. Er moeten Europese geharmoniseerde standaarden, normen en definities komen. Er moet meer aandacht komen voor innovatie,

met een gepast budget voor het waterstof innovatieprogramma
Fuel Cells & Hydrogen Joint Undertaking

- Halen: Wat is er voor nodig om een EU strategie voor waterstof op te stellen, als onderdeel van de Green Deal en de Europese strategie voor klimaat-neutraliteit in 2050?
- Nederland pleit er voor dat waterstof, maar ook CCS , het belang van grootschalige uitrol van offshore wind en systeemintegratie (van elektronen naar moleculen) onderdeel zullen vormen van de Green Deal.

Indien tijd over:

Sectoroverschrijdende aanpak Green Deal (inclusief industrie en mobiliteit)

- Brengen: Met de Green Deal kiest de Commissie voor een duidelijk integrale aanpak die lijkt op de organisatie in Nederland. Timmermans is daarbij verantwoordelijk voor de Green Deal en het klimaatbeleid, maar tevens de Commissarissen op het terrein van energie, transport, gezondheidszorg, landbouw, milieu en oceanen en cohesie en hervormingen.
- Ook op het gebied van onderzoek en innovatie is een sectoroverstijgende aanpak nodig, om beter de prioriteiten voor klimaat, energie, mobiliteit en industrie aan elkaar te koppelen. Groene waterstof zou prioriteit moeten krijgen voor onderzoek en innovatie, voor energie, mobiliteit en industrie.
- Halen: Wat zijn uw ideeën om deze integrale samenwerking verder uit te werken? En op welke manier gaat u ook economisch-, industrie- en financieringsbeleid hierin betrekken, aangezien dit niet direct onder de verantwoordelijkheid van Timmermans valt?

Passieve spreekpunten:

Carbon Border Tax

- Brengen: In toevoeging op het aanscherpen van het ETS en een minimum CO2 prijs, moeten we maatregelen nemen om *carbon leakage* te voorkomen. Hiervoor moet er meer onderzoek gedaan worden, o.a. op het gebied van carbon labelling, om zo de transparantie over de carbon footprint van grondstoffen en basisproducten te vergroten. Indien nodig, zou carbon labelling ons in staat stellen om een vorm van een carbon border tax in te voeren. Een carbon border tax is interessant om verder te verkennen, maar er zitten nog veel haken en ogen aan, waaronder WTO conformiteit en mogelijke verschuiving in waardeketens.

European Climate Pact

- Brengen: Nederland heeft met het sluiten van ons nationaal Klimaatakkoord laten zien dat het reduceren van broeikasgassen met een zo breed mogelijk maatschappelijk draagvlak mogelijk is.
- Brengen: Mogelijk kunnen de lessen uit het Klimaatakkoord bruikbaar zijn bij het sluiten van een Europees Climate Pact. U heeft hier zelf natuurlijk ervaring mee, en Nederland is ook graag bereid haar ervaringen op dit vlak te delen.
- Halen: Welk proces heeft u voor ogen om tot zo'n Europees Climate Pact met uiteenlopende stakeholders te komen? Zijn er ook ideeën hoe cross-sectorale onderwerpen die niet binnen de scope van een sector vielen mee te nemen, zoals in Nederland is gedaan met aparte tafels voor Innovatie, Arbeidsmarkt en Financiering?

TER INFORMATIE

Aan
de Directeur Generaal Bedrijfsleven en Innovatie

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Topsectoren en
Industriebeleid

Auteur

5.1.2.e

5.1.2.e

T 5.1.2.e

5.1.2.e @minezk.nl

Datum

22 januari 2020

Kenmerk

DGBI-TOP / PM

Kopie aan

MT I&K, MT TOP, MT DEIZ

Bijlage(n)

1

nota

Dossier bezoek Brussel 23 januari 2020

5.1.2.e

Parafte

5.1.2.e

5.1.2.e

Aanleiding

Op donderdag 23 januari 2020 brengt u een bezoek aan Brussel voor meerdere gesprekken die voor een groot deel in het teken staan van de beïnvloeding van de Europese industriestrategie. Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Advies

U kunt kennis nemen van de nota en het bijgevoegde dossier.

Toelichting

- Buiten reikwijdte
- Nederland ziet vooral graag punten terugkomen in de EU strategie rondom drie thema's:
 1. Buiten reikwijdte
 2. Het adequaat adresseren van de klimaat, technologische en maatschappelijke uitdagingen
 3. Buiten reikwijdte
- In onderstaand overzicht staan uw gesprekspartners en de inhoudelijke focus van de gesprekken. Deze worden verder uitgewerkt in de spreekpunten in het dossier.
- Aangezien de verschillende gesprekken grotendeels dezelfde beleidsonderwerpen betreffen, wordt de spreekpunten aangeleverd per beleidsonderwerp en niet per gesprekspartner. Zo zijn de spreekpunten voor de gesprekken met 5.1.2.e Diederik Samsom en 5.1.2.e identiek.

- De voertaal van de gesprekken is Engels, met uitzondering van Diederik Samsom die zijn in het Nederlands.
- Je wordt tijdens de gesprekken begeleid door de ^{5.1.2 e} [REDACTED].
- Verdere toelichting is opgenomen in het dossier. Per onderwerp is hierin opgenomen:
 - Spreekpunten
 - Achtergrondinformatie van uw gesprekspartners
 - Factsheets en overige bijlagen.

Bijlage 1: Dossier ter voorbereiding bezoek aan Brussel.

Datum gesprekken: 23 januari 2020

Spreekpunten tbv gesprekken met achtereenvolgens:

→ Diederik Samsom, KabChef Timmermans

Tijd : 11.00 – 11.45
Locatie : Berlaymont gebouw, Brussel
Voertaal : Nederlands
Aanwezig Nederland : 512e ; 512e ; 512e & 512e (512e)
Aanwezig Commissie : zie gesprekspartners

Schets/doelen gesprekken Diederik Samsom

- Uitwisseling gedachten over met name het Europees Industriebeleid aan de hand van de door EZK opgestelde paper 'A modern industrial strategy to strengthen the EU's long-term competitiveness'
- In het bijzonder uitwisseling gedachten inzake Mission-driven industrial strategy, Synergy Green Deal Industrial Strategy, Just Transition Fund, Carbon Border Mechanism, Uitbreiding/aanscherping ETS (zie met name spreekpunten 2a-e).

Gespreksonderwerpen

- Buiten reikwijdte
- Het EZK paper is opgebouwd rond 3 Centrale thema's:
 - Het creëren van de juiste omstandigheden voor duurzame groei
 - Het adequaat adresseren van de klimaat, technologische en maatschappelijke uitdagingen, met name via een missiegedreven beleid
 - Het veiligstellen van Europa's economische positie in de wereld
- Uitwisselen van gedachten over elk van deze thema's
 - Omstandigheden voor duurzame economische groei
 - Strict en onafhankelijk mededingingsbeleid en fit voor de digitale eeuw
 - Een sterke interne markt en coherente EU industriestrategie met meer uitvoering, toepassing, handhaving en maatwerkoplossingen
 - 'think small first principe' voor het MKB bij verminderen regeldruk
 - Adequaat adresseren klimaat-, technologische en maatschappelijke uitdagingen
 - Vorm leidende overkoepelende missies in partnerschappen via 'coalitions of the ambitious'
 - De eerste missies is een concurrerende transformatie van de Europese industrie die tegen 2050 een klimaatneutrale kringlooeconomie mogelijk maakt
 - Streven naar digitaal leiderschap voor de EU
 - Veiligstellen van Europa's plaats in de wereld
 - Blijf open en verzeker het gelijk speelveld.
 - Zorg voor een coherente aanpak van buitenlandse directe investeringen via EU-brede, in plaats van een nationalistische, aanpak bij strategische autonomie.

- Verdiep de strategische waardeketen actieplannen om inspanningen beter af te stemmen en focus te bereiken.

Aandachtspunten

- Buiten reikwijdte
-
-

Structuur bijgaande Spreekpunten

Algemeen

1. Create the right conditions for sustainable growth
 - a. Single Market and EU industrial strategy
 - b. Level Playing Field Instrument
2. Address the climate, technological and societal challenges
 - a. Mission-driven industrial strategy with a public-private partnership approach
 - b. Synergy Green Deal – Industrial Strategy
 - c. Just Transition Fund (t.b.v. gesprek Samsom, geen onderdeel IB paper)
 - d. Carbon Border Adjustmen Mechanism (PASSIEF t.b.v. gesprek Samsom, geen onderdeel industriebeleid paper)
 - e. Digitalisering
 - f. MKB
3. Ensuring Europe's economic position in the world
 - a. Economische veiligheid
 - b. FDI-screening
 - c. Infracation Industrial participation
 - d. European Defence Fund

Overkoepelende spreekpunten aan de hand van het EZK paper 'A modern industrial strategy to strengthen the EU's long-term competitiveness'

Leidraad voor alle gesprekken op 23/1, zoals 512e
Diederik Samsom, 512e

Buiten reikwijdte

Algemeen

- The European Commission's new industrial strategy that will be published on March 4th, should set out a vision to strengthen the EU's long term competitiveness.
- Climate, technological and societal challenges, increasing international competition and pressure on the multilateral order based on liberal market principles ask for a clear and guiding direction from the EU and its Member States on how the EU is going to further improve well-being in the EU and tackle the challenges ahead.
- We believe the new industrial strategy should foremostly create **focus**, by addressing:
 - 1. The **right conditions for sustainable growth**;
 - 2. **Climate change, technological and societal challenges**, in which public-private partnerships of 'coalitions of the ambitious' can play a vital role;
 - 3. **Ensuring Europe's economic position in the world.**

Buiten reikwijdte

1. Create the right conditions for sustainable growth

Buiten reikwijdte

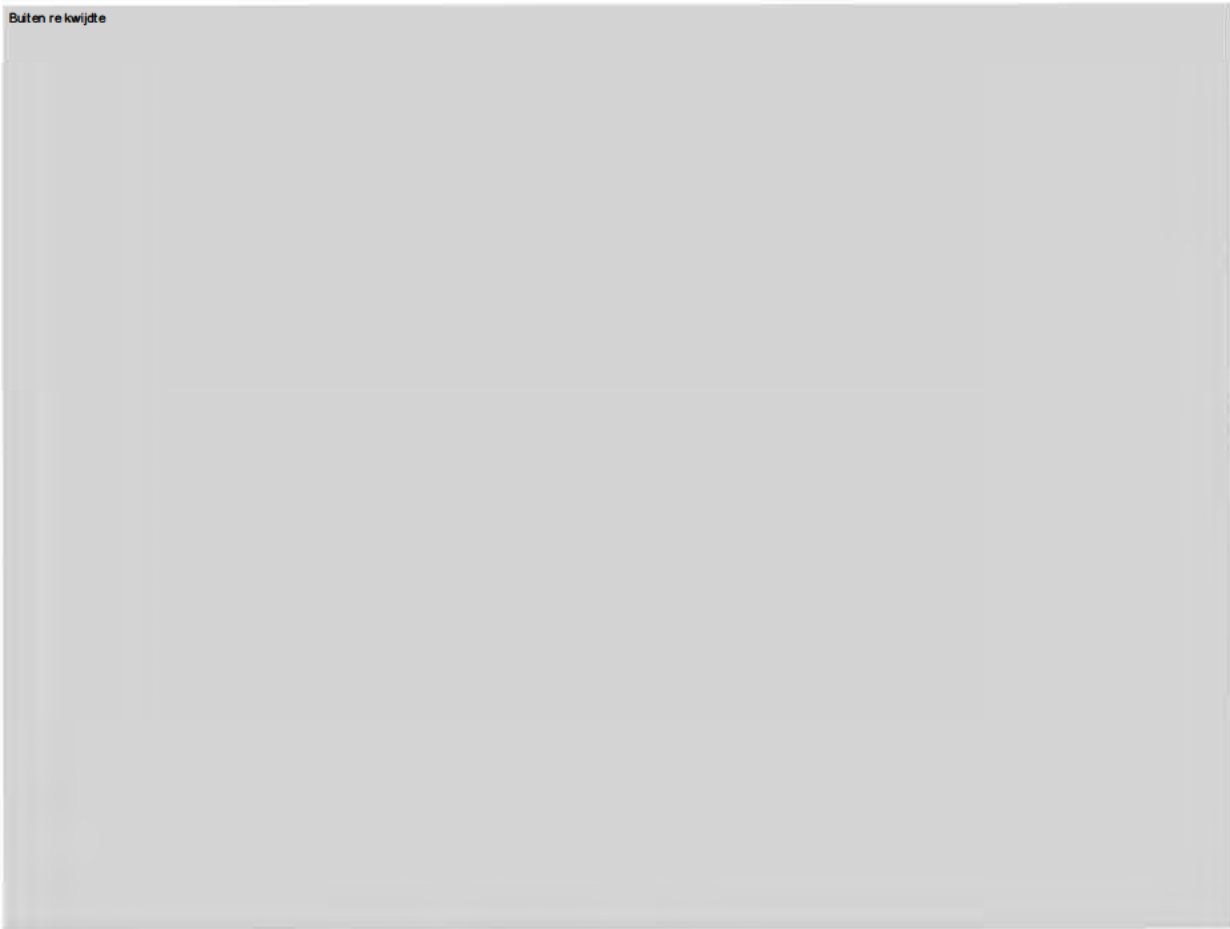
Buiten reikwijdte

2. Address the climate, technological and societal challenges

- a. Mission-driven industrial strategy with a public-private partnership approach***
- b. Synergy Green Deal – Industrial Strategy***
- c. Just Transition Fund (t.b.v. gesprek Samsom, geen onderdeel IB paper)***
- d. Carbon Border Adjustmen Mechanism (PASSIEF t.b.v. gesprek Samsom, geen onderdeel industriebeleid paper)***
- e. Digitalisering***
- f. MKB***

Ad a. Mission-driven industrial strategy with a public-private partnership approach

Buiten rekwijde

Ad b. Synergy Green Deal – Industrial Strategy

- We welcome the ambitious approach the Commission has taken in the Green Deal and appreciate that all sectors have a role to play, including industry.
- We look forward to the EU Industrial Strategy in March that will provide us with more in-depth and concrete insights of the policy proposals the Commission.
- From our point of view it is essential to include in this strategy:
 - *Strengthening of the European Emissions Trading System (ETS)*: ETS provides an effective incentive for the required innovation for a competitive and low carbon economy, while limiting the risk of carbon leakage.

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

the proposal of the Commission for a possible carbon border adjustment mechanism will all help meet the needed investments to attain breakthrough innovations and to create a competitive and sustainable industry.

- We support the European Commission to further explore different modalities of a CBAM and we are open to discuss the possibilities with the European Commission and other Member States.

Buiten reikwijdte

- *[Halen] What policies in the EU industrial strategy will be incorporated to ensure competitive EU industry in line with climate neutrality in 2050?
Are those aspects previously mentioned included?*
- *Could you provide more information on the nexus between the Green Deal and the EU industrial Strategy?
For example on the proposal to support zero carbon steel-making processes by 2030?*
- *What will the collaboration look like between the different responsible DG's?*
- *How can we find the right balance between supporting climate and resource frontrunners' to develop the first commercial applications of breakthrough technologies in key industrial sectors, for example in the form of Important Projects of common European Interest, without compromising on fair competition and the single market?*

Ad c. Just Transition Fund (t.b.v. gesprek Samsom, maakt geen onderdeel uit van de industriebeleid paper)

- The Commission and the Dutch government share the same ambitious climate goals. Commissioner Timmermans symbolizes this shared interest.
- We acknowledge that the necessary transition towards a climate neutral economy is a heavier burden for some member states and regions than others.
- *[Halen] We are therefore open to discuss how we can overcome this challenge and we believe the Just Transition Mechanism is promising in that regard.*

Buiten reikwijdte

Ad d. [Passief] Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM - t.b.v. gesprek Samsom, maakt geen onderdeel uit van de industriebeleid paper)

- The EU is leading the world with its climate policy, which is more ambitious than most other parts of the world, which the Netherlands fully supports. Meanwhile, it is important to prevent *carbon leakage* and secure a global level playing field.
- Therefore, the Netherlands is positively curious about the announced proposal for a Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM). We are a proponent of a stepwise approach, in which thorough research towards WTO-conformity, *labelling* and executability are of importance, as well as taking the geopolitical context into account.
- We support the European Commission to further explore different modalities of a CBAM.
- *[Halen] We are open to discuss the possibilities with the European Commission and other Member States.*
- As a first step, we have invited the Commission to study the "carbon content" of EU imports and explore options to set up a system for carbon accounting and labelling for basic industrial goods.

Ad e. [Passief] Uitbreiding/aanscherping ETS (t.b.v. gesprek Samsom, gaat verdere verdieping industriebeleid paper)

- The Netherlands sees possibilities for adjustments to the ETS to support the transition, such as a further enhancement of the emission ceiling when the EU climate goals will be raised and when the ETS will be aligned with the national CO2 levy that counts for our industry.

- The Netherlands supports the Commission in the research of expanding the ETS towards shipping, to achieve emission reductions in the sector.
- In doing so, there has to be an eye for the global level playing field, leakage effects and the competitiveness of the European maritime sector.

Indien wordt gevraagd naar mobiliteit en gebouwde omgeving opnemen in ETS:

- The Netherlands sees pricing CO2 as a central building block. We apply this in our Climate Agreement as part of a broader set of measures, and in mobility and the built environment through very targeted tax measures with a high implicit CO2 price.
- However, just pricing is not enough. It insufficiently stimulates innovation and changes of behaviour. For instance, the Netherlands for many years charges excise duties on vehicle fuels. Still, for innovation and a change of behaviour other measures seemed necessary.
- For this reason, the Netherlands is not in favour of adding mobility and the built environment to the ETS.

Ad f. Digitalisering

Ad g. MKB

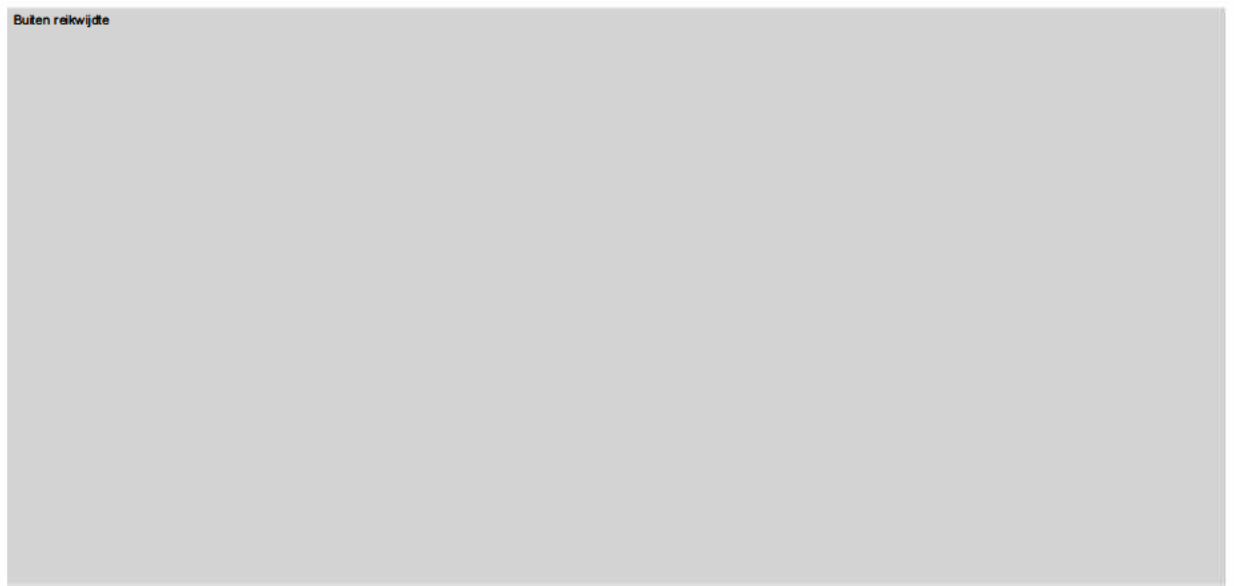
Buiten reikwijdte

3.

4. *Ensuring Europe's economic position in the world*

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Bu ten reikwijdte

Steering note bila Diederik Samsom

Toelichting notitie:

- *COVID-19 / Groen herstel*
 - *Aanvankelijk zou de CIE haar herstelstrategie incl. voorstel voor nieuw MFK op 29 april presenteren (zelfde dag als gesprek met Samsom), maar het lijkt er nu op dat dit een week wordt uitgesteld.*
 - *Binnen de kopgroep is er een verklaring uitgebracht (inmiddels ondertekend door 18 lidstaten) die oproept voor een groen herstelprogramma waarin de Green Deal een centrale rol speelt.*
 - *Tevens is er een Nederlands non-paper opgesteld, dat is gedeeld met de CIE en gelijkgezinde lidstaten. In het non-paper wordt 1) een aantal randvoorwaarden geschetst voor een groen herstel, en 2) een aantal korte termijn herstelmaatregelen voorgesteld (zie achtergrond info voor nadere toelichting).*
- *Ophoging 2030-doel*
 - *COP26 is door het VK-voorzitterschap verplaatst naar 2021. Binnen kopgroep is de inzet nog steeds om dit jaar een update van onze NDC in te dienen met een aangescherpt 2030-broeikasgasreductiedoel. Dit staat overigens ook in de brief van de 18 landen.*
 - *De CIE heeft aangegeven de 2030-Impact Assessment als een prioriteit te zien en in september op te leveren. Timmermans heeft dit deze week nog in het EP ook bevestigd. Tegelijkertijd bereiken ons steeds meer geruchten dat delen van de Green Deal vertraagd zullen worden. Volgens Timmermans gaat het om weken, geen maanden.*
 - *Om het doel van 2030 en daarna te kunnen halen, is aanscherping van de onderliggende EU-regelgeving noodzakelijk. Nederland ziet ETS daarbij nog steeds als de hoeksteen van het EU-klimaatbeleid. De belangrijkste aanscherpingen voor Nederland zijn aanscherping van het plafond en versterking van de marktstabiliteitsreserve.*

- *Systeemintegratie*
 - *Voor Nederland is het belangrijk dat de strategie voor systeemintegratie daadwerkelijk in juni 2020 gepresenteerd wordt, vanwege de toegevoegde waarde voor de kick-start van de Green Recovery, als ook voor de periode na de initiële kick-startfase, waarin de transitie naar een duurzame economische groei centraal moet komen te staan.*
 - *Tevens is het van belang dat deze strategie vertaald wordt in het wetgevende decarbonisatiepakket, en dat dit pakket niet wordt doorgeschoven naar 2021. Het zou wat Nederland betreft uiterlijk december 2020 gepresenteerd moeten worden. Dit pakket zorgt ervoor dat een tijdige marktintroductie van gedecarboniseerde gassen, waaronder schone waterstof, mogelijk is. Met dit pakket wordt er ook meer zekerheid gecreëerd voor de industrie.*
 - *Tenslotte is het voor Nederland belangrijk dat waterstof een goede plek krijgt in zowel de systeemintegratie strategie, als ook in de daaropvolgende wetgeving in het decarbonisatiepakket. Daarom heeft Nederland samen met andere Europese lidstaten een Penta-verklaring uitonderhandeld ten aanzien van een gemeenschappelijke visie op waterstof.*
 - *Nederland heeft in dit verband een belangrijke rol gespeeld in de uitonderhandeling van een Penta-verklaring waterstof op DG-niveau (28 april). Ook heeft Nederland een non-paper gepubliceerd waarin Nederlands visie omtrent systeemintegratie en daarbinnen de rol van waterstof, CCS, industrie, brandstoffen en innovatie uiteengezet wordt. Nederland verwacht dat het op veel punten gesteund zal worden door andere Lidstaten. Beide stukken zullen worden gedeeld met het kabinet van Samsom.*

Bereiken:

- *Inzicht krijgen in de ontwikkelingen binnen de CIE over de Green Deal en het denken over een groen herstel.*
- *Toelichting geven op het Nederlandse non-paper over groen herstel.*

- *Urgentie uitspreken van het dit jaar ophogen van het EU 2030-broeikasgasreductiedoel.*
- *Penta-verklaring en non-paper systeemintegratie toelichten.*
- *Oplevering strategie systeemintegratie in juni 2020 en decarbonisatiepakket in december 2020.*

Thema A: COVID-19 / Groen Herstel

- Brengen: Door de COVID-19 crisis is de aanpak van klimaatverandering een aantal plekken gedaald op de politieke agenda. Belangrijk dat in de economische reactie op de crisis de doelstellingen uit de Green Deal een centrale rol krijgen. Daarom goed dat de Green Deal ook een duidelijke plek in de Roadmap for Recovery heeft gekregen. Halen: Welke impact zie jij in Brussel? Hoe is de discussie verlopen over de vormgeving van het economische herstellepakket en hoe wordt de Green Deal hier nu in geborgd?
- Halen: Zie je grote veranderingen in de steun voor de Green Deal binnen Europa? Bij wie zit mogelijk grote weerstand?
- Brengen: We hebben – voortbouwend op de gezamenlijke verklaring van de 18 lidstaten - non-paper opgesteld met NL ideeën voor groen herstelprogramma, met daarin 1) een aantal randvoorwaarden geschetst voor een groen herstel (o.a. klimaatfinanciering MFK, voorwaarden leningen MFK en inzetten staatssteun i.r.t. duurzaamheid), en 2) een aantal korte termijn herstelmaatregelen voorgesteld (o.a. versnellen en prioriteren van investeringen voor infrastructurele projecten in de pijplijn: zoals waterstof, CC(U)S en offshore windprojecten; versnelling van energiebesparing bij gebouwen en sloop en vervangingsprogramma's voor vervuilende auto's en apparatuur).
- Brengen: om een groen herstel mogelijk te maken is het ook van belang dat eerder geplande voorstellen zoals de strategie voor energiesysteemintegratie zo min mogelijk vertraging oplopen. Ook op dit thema heeft NL een non-paper opgesteld.
- Halen: hoe gaat de behandeling van het herstelprogramma en van de Green Deal nu verder?

- Halen: Hoe zie je de mogelijkheden om in Europees verband te werken aan duurzaamheidsvoorwaarden voor steun aan (grote) bedrijven? (voorbeeld: 5.1.2 a benadert EU lidstaten om hun voorbeeld te volgen voor duurzaamheidsvoorwaarden bij steun aan 5.1.2 a).

Thema B: Ophoging 2030-doel

- Brengen: Ondanks uitstel van COP26, is het belangrijk om vast te houden aan onze ambitie om nog dit jaar ons 2030-doel op te hogen. Deze ambitie wordt ook breed gedeeld binnen de EU klimaatkopgroep.
- Halen: Wanneer mikken jullie op een besluit over de ophoging eind dit jaar en hebben jullie met 5.1.2 a hierover gesproken?
- Halen: hoe zie je de impact van Corona op de discussie over ophoging van het EU 2030-doel? Wat gaat straks de uitkomst zijn van het debat (wat is haalbaar en realistisch)?
- Halen: Hoe ziet de Commissie een aanscherping van het ETS, ook in relatie tot de huidige situatie? Hoe kijkt de Commissie tegen een minimumprijs in het ETS, om teveel wegglijden van de CO2-prijs in crisissituaties te voorkomen? Wat voor rol kan aanscherping van de MSR spelen?

Thema C: systeemintegratie

- *Halen:* Voor ons zijn waterstof en systeemintegratie van groot belang. We kijken daarom met veel interesse naar de strategie voor systeemintegratie die in juni gepresenteerd wordt. Voor Nederland is het belangrijk dat deze strategie ook daadwerkelijk in juni en niet later gepresenteerd wordt.
- *Brengen:* Vanwege het belang van systeemintegratie hebben we een non-paper gepubliceerd waarin de Nederlands visie omtrent systeemintegratie en daarbinnen de rol van waterstof, CCS, industrie, brandstoffen en innovatie uiteengezet wordt. We zullen dit document na afloop van ons gesprek met je delen.
- *Brengen:* Waterstof verdient wat Nederland betreft een belangrijke plaats in de strategie systeemintegratie. Daarom heeft Nederland samen met andere Europese lidstaten een Penta-verklaring uit onderhandeld ten aanzien van een gemeenschappelijke visie op waterstof. 5.1.2 a

5/133

- *Halen*: Tenslotte is het belangrijk dat de strategie voor systeemintegratie goed opgevolgd wordt in het *Decarbonisation Package*. Wij vinden het belangrijk dat dit pakket niet steeds naar achteren wordt geschoven naar 2021, maar dat deze uiterlijk 20 december 2020 gedeeld wordt. Deel je deze wens?

10/10/2020

Steering note bila Diederik Samsom

Toelichting call:

- *Vrijwel zeker volgende week komt het Impact Assessment en climate target plan van de Commissie uit, waarin wordt geduid welk 2030-doel de Commissie voor ogen heeft (naar verluid (ten minste) 55%), hoe dat te bereiken is en welke (economische) impact dat zal hebben.*
- *Bereiken: meer inzicht in de inhoud van het Impact Assessment: welk percentage (of range), verdeling ETS/ESR, welke voorstellen aanscherping ETS, uitbreiding van ETS met mobiliteit/gebouwde omgeving, convergentie ESR, aanpak landbouw en doelen hernieuwbaar en energie-efficiëntie.*
- *Bereiken: opnemen van uitfasering verbrandingsmotoren auto's in het Target Plan. Op dit moment twijfelt CIE hier nog over. Voor NL gunstig als dit op EU niveau gebeurt in lijn met plannen in NL, en discussie niet verzandt in continue aanscherping CO2-normen.*
- *NL wil bij voorkeur akkoord dit jaar op 55%, maar in de uitwerking geen belemmering op nationaal kosteneffectief pad.*
- *Bereiken: meer inzicht in het krachtenveld. Hoe ziet Samsom dit? Hoe kunnen weerstandslanden (m.n. 5.1.2.a) worden overgehaald?*

Thema A: Impact Assessment – tijdlijn en krachtenveld

- *Halen: zoals je weet, pleit NL samen met de kopgroep voor een ophoging naar 55%. In eerdere gesprekken gaf je aan dat het Impact Assessment naar verwachting ook uit zou komen op 55%. Is dit nog steeds zo? Kiezen jullie voor 'ten minste' 55%? Komt er 1 getal of een range?*
- *Halen: het krachtenveld zal verdeeld zijn voor wat betreft het 2030-doel, maar ook de invulling hiervan. Welke mogelijkheden zie jij om 5.1.2.a 5.1.2.a mee te krijgen zodat er toch een akkoord komt dit jaar?*

- Halen: Zitten er financiële componenten aan het voorstel die op 5.1.2.a zijn gericht? Bijv in kader modernisatie/innovatiefonds onder het ETS of in niet-ETS sectoren?

Thema B: Impact Assessment – invulling

- Halen: wij hebben begrepen dat jullie ook denken aan een volledig nieuwe beleidsarchitectuur wat betreft ETS, ESR, LULUCF. O.a. het onderbrengen van wegtransport en gebouwde omgeving onder ETS en landbouw onder LULUCF. Hoe zal dat precies in elkaar steken?
- Halen: in hoeverre is dit al uitgewerkt in de Impact Assessment, hoeveel ruimte ligt er nog voor politieke discussie?
- Halen: kan je al wat meer vertellen over de verwachte verdeling tussen ETS en ESR, [of is dat niet zozeer meer aan de orde gezien de andere structuur die jullie voor ogen zien]? Voorziet het Impact Assessment in verschillende mogelijke verdelingen tussen de verscheidene instrumenten? En wat wordt er gedaan met de flexibiliteit tussen ETS/ESR/LULUCF?
- Brengen: we zijn in NL tot nu toe terughoudend geweest over uitbreiding naar transport en gebouwde omgeving (prijselasticiteit laag, uitvoeringsissues, etc).

5.1.2.a

5.1.2.a

- Hoe zie jij dit? Wat is de toegevoegde waarde van het onderbrengen van wegtransport en gebouwde omgeving onder het ETS als er ook sterk wordt ingezet op bronbeleid?
- Brengen: wij zien belangrijkste inzet op een aanscherping van het ETS en aanvullend bronbeleid. Specifiek: hogere lineaire reductiefactor en versterken van de market stability reserve en aanscherping van emissienormen van voertuigen, apparaten, gebouwen etc.
- Halen: wat zal IA al zeggen over aanscherping van het ETS? Wat gaat er gebeuren met de gratis allocatie? [PM bij opkomen CBAM]: NL ziet CBAM als alternatief voor gratis allocatie, niet gratis allocatie én een CBAM. Nu bezig met een non-paper, 5.1.2.a
- Halen: Klopt het dat er twijfels zijn over de opname van de uitfasering van verbrandingsmotoren? Betekent dit dat er het IA niet uitweidt over CO2 normen wegvervoer?

- Brengen:
 - CIE zou leidende rol moeten nemen wbt volledig uitbannen van verbrandingsmotoren in 2030. Aanscherping van CO2-normen is belangrijke stap hiertoe, maar moeten niet verzanden in continue aanscherping van CO2 normen.
 - NL pleit voor aanscherping van de bestaande CO2-normen voor zowel lichte als zware (bedrijfs)voertuigen en aanscherping voor de emissienormen van de niet voor de weg bestemde mobile machines (zoals hijskranen en tractoren). Daarnaast pleit NL ook voor een uitbreiding van CO2-normen naar brommers.
- Halen: hoe zie jij de noodzaak tot nationale convergentie in de ESR om als EU in 2050 klimaatneutraal te zijn? Wordt er vastgehouden aan de huidige verdeling (op basis van BBP) of zal er een mate van convergentie zijn als het gaat om de nationale opgaven van lidstaten?
- Halen: in hoeverre wordt er een ophoging van de EU doelen voor hernieuwbaar en energie-efficiëntie al voorgesteld?
- Brengen: zoals je weet is het principe van kosteneffectieve CO2-reductie leidend in NL. Hogere Europese doelen voor hernieuwbaar en energie-efficiëntie zijn we niet meteen enthousiast over. Dit moet in ieder geval binnen het voor Nederland kosteneffectieve pad vallen. **NB:** We hoorden geruchten over ophoging EED 32,5% reductiedoel naar 36-38% op basis van finaal energieverbruik. Het is nog onduidelijk of dit haalbaar zou zijn voor NL, in ieder geval is van belang dat de keuze tussen primair en finaal energieverbruik bij de invulling van de nationale bijdrage behouden blijft, zoals ook nu kan binnen de EED. Daarbij belangrijk dat NL goed wordt aangesloten bij de specifieke energie-gerelateerde impact assessments die zullen volgen.
- Halen: Wat wordt de tijdlijn van een akkoord? Wat hopen jullie tijdens de informele milieuraad van oktober al te kunnen bespreken?
- Brengen: samen met de kopgroep zijn we van plan om een gezamenlijk statement uit te brengen voor de ER van oktober in reactie op het Cie-voorstel. We benaderen hier ook andere landen voor die zich de laatste tijd ambitieus hebben getoond; waaronder 5.12.a

11/14

Gesprek ^{5 (2e)} met Diederik Samsom (ChefKab Timmermans)

- ⇒ *Bereiken: Brief Green deal en industrie (CO₂ heffing en SDE++ vraagstuk)*
- ⇒ *Bereiken: Uitwisseling over effecten Climate Target Plan en Impact Assessment voor NL industrie en kenbaar maken Europese randvoorwaarden voor industrie verduurzaming*

Bereiken	Brengen	Halen	Vermijden
1. CO₂ heffing en SDE++ vraagstuk			
Buiten reikwijdte			
2. Climate Target Plan en Impact Assessment i.r.t. industriebeleid			
Effect ophoging EU doelstelling op NL industrie inschatten. Specifiek ETS vs. CO ₂ heffing.	- Positief EU 55% doel - Positief aanscherping CO₂ beprijzing én oog voor stimulerend beleid (infra, innovatie, technologieën, gelijkspelveld)	Effecten ETS wijzigingen voor NL industrie i.r.t. de heffing, en i.r.t. emissiereductie in NL richting 2030	n.v.t.
CBAM non-paper delen	Non-paper CBAM delen, aangeven dat NL graag verder in gesprek gaat, en verhelderende vragen stellen	Standpunt achterhalen	Niet te gedetailleerd op ingaan, voor later moment.
3. Europese randvoorwaarden voor industrieel verduurzamingsbeleid			
Buiten reikwijdte			

1. Brief Green deal en industrie (CO₂-heffing en SDE++)

Dit is een voorbeeld van een document dat is gegenereerd door de AI. Het kan zijn dat de inhoud niet overeenkomt met de werkelijkheid.

2. Climate Target Plan & Impact Assessment

Doel: Effect van ophoging EU doelstelling op NL industrie inschatten, met name het verschil tussen de ETS wijzigingen en de nationale CO₂ heffing.

Brengen:

- NL is tevreden met het voorgestelde Europese doel van 55%.
- Over het algemeen is het positief dat het Climate Target Plan:
 - erkent dat industrie al veel emissiereductie heeft bewerkstelligd, en vaststelt dat daar een kleiner doch belangrijk potentieel ligt.
 - inzet op een aangescherpt ETS omdat dit een gelijker speelveld creëert en duurzame technologieontwikkeling stimuleert.
 - naast een focus op emissie-beprijzing, ook belang hecht aan financiële ondersteuning, infrastructuur, voldoende hernieuwbare energie en technologische ontwikkeling;
 - effecten t.a.v. het internationale speelveld in kaart brengt, waarbij naar voren komt dat energie intensieve industrie risico loopt bij het uitblijven van internationale klimaatactie.

Halen:

- In het Impact Assessment wordt ingegaan op wijzigingen van het ETS. Wij zijn benieuwd naar de interactie met onze nationale CO₂ heffing:
 - Hoe kunnen we een dermate groot verschil tussen de raming van de CIE en nationale CO₂ heffing verklaren (€32-€65 ETS i.t.t. €125 NL)?
 - Effecten voor NL industrie? Het IA heeft geen analyse per land opgenomen en ook de onderliggende voorstellen komen volgend jaar, maar kunnen we o.b.v. het IA hier al iets over zeggen?
We hopen overigens op snelle besluitvorming van het 2030-doel. Extra analyses bovenop het IA kunnen ook na de besluitvorming.
 - Waar zijn de ramingen op gebaseerd? Welke grondslag heeft de CIE gebruikt voor de cijfers?
- Het Impact Assessment verwijst naar de noodzaak van aanvullende instrumenten naast beprijzing voor de ontwikkeling van schone technologie, en vermeldt daarbij waterstof als voorbeeld. Aan wat voor instrumentarium wordt gedacht?
- Wordt er voor de herziening van het ETS ook gekeken naar het toevoegen van nieuwe product benchmarks? Als het ETS inderdaad hét systeem wordt voor emissiereductie is het essentieel dat ook groeiende productgroepen/innovatie kan worden bediend door het systeem – bijvoorbeeld in de voedingsmiddelenindustrie (bier, diepvriesfrites, keramiek, suiker).

2.1 Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) in relatie tot Impact Assessment

Brengen:

- Delen non-paper CBAM: afgelopen tijd nagedacht over de mogelijke vormgeving van een CBAM. In non-paper staan aantal belangrijke uitgangspunten (klimaatmaatregel, WTO-conformiteit, uitvoerbaarheid), en aantal eerste ideeën hoe hier aan te kunnen worden voldoen.
- Praten graag verder, hebben al eerder met ^{5.1.2a} hierover gesproken.

Halen:

- In het IA wordt ook aangetoond dat bij uitblijven mondiale klimaatactie de Europese energie-intensieve industrie hard geraakt kan worden. Wat is het proces dat de EC voorziet om via het Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) dit zo veel mogelijk te voorkomen?
- Hoe wil de EC een concurrentienadeel voor Europese exporteurs voorkomen met een CBAM (NL denkt aan export rebate)? Hoe kijkt de commissie bijv. aan tegen downstreamweglekrisico's (bv. Duitse autoproducenten moeten duurder groener staal kopen, en de buitenlandse concurrenten niet)?
- Heeft de EC ideeën om import uit bepaalde derde landen met vergelijkbare klimaatambitie uit te sluiten van een CBAM? Hoe beoordeelt de EC de recente toezegging van China om haar klimaatambitie aan te scherpen in dat kader?
- Eventueel: hoe kijkt u aan tegen het voorstel van NVDE en VNCI voor een ECC?

Toelichting agendapunt 2

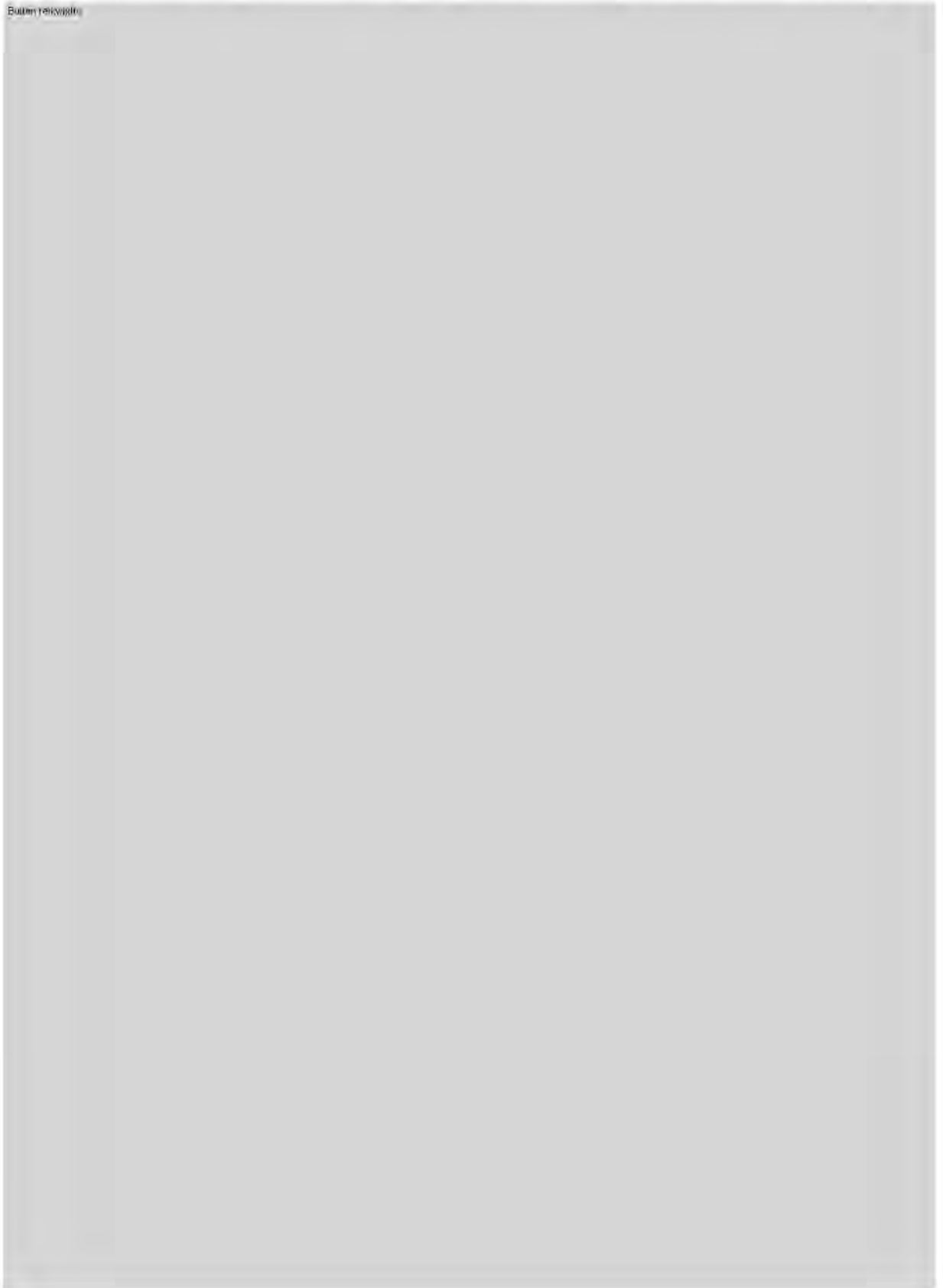
- Bijlage 1: NL appreciatie van het Climate Target Plan.
- Bijlage 2: inschatting effect ETS wijzigingen en de nationale CO2 heffing.
- Bijlage 3: non-paper CBAM
- Bijlage 4: Brief NVDE en VNCI t.a.v. External Cost Charge
- CBAM: non-paper kunnen we delen. Mocht het opkomen: t.a.v. het voorstel van een External Cost Charge van NVDE/VNCI, is er nog geen formeel NL standpunt. NL wel twijfels bij uitvoerbaarheid en politieke haalbaarheid. Mogelijk nuttig om te achterhalen hoe Samson hierover denkt. Dit zou een oplossing kunnen bieden voor scope 3. Het betreft een BTW achtige verrekening voor milieulasten. Milieulasten worden namelijk meegenomen in de prijs door de waardeketen heen, men rekent af aan de grens net als bij BTW, waar de prijs bij de uiteindelijke consument komt te liggen. Maar: dan moet voor de gehele productieketen in kaart worden gebracht wat koolstofvoetprint is en zal qua besluitvorming unanimititeit vergen in Europa.

Appreciatie Impact Assessment voor industrie

Het ophogen van de klimaatdoelstellingen moet de positie van de Europese industrie versterken: het biedt kansen door het first-mover advantage, het zorgen voor lange termijnzekerheid en het verbeteren van het gelijke speelveld in de EU. Het is positief dat de Commissie erkent dat de Europese industrie al veel reductie heeft bewerkstelligd de laatste jaren. Verdere emissiereductie in de industrie is afhankelijk van innovatie en ontwikkeling van belangrijke emissie-reducerende technologieën, met name de bijbehorende technische en economische haalbaarheid, als ook investeringen in de (energie)infrastructuur. Voorbeelden van essentiële technologieën zijn biochemie, CO₂-afvang, -gebruik en -opslag (carbon capture, utilization and storage, CC(U)S), (chemische) recycling, elektrificatie en waterstof. Een aangescherpt ETS is hiervoor noodzakelijk, zoals voorgesteld door de Commissie. Hierin pleit het kabinet voor aanscherping van de lineaire reductiefactor in lijn met het verhoogde klimaatdoel, herziening van de marktstabiliteitsreserve (MSR) en aanpassing van de reductiebasis. Alleen CO₂-beprijzing zal niet afdoende zijn om het gehele verschil te maken, ook niet als sprake is van een ophoging van de doelstelling naar 55%. De onderliggende infrastructuur en de ondersteuning vanuit een passend regelgevingskader voor toekomstige technologieën zijn hiervoor van groot belang, vooral met een volledig duurzame industrie in 2050 als uitgangspunt. De twee grootste uitdagingen voor de industrie, die de Commissie identificeert en dit Kabinet onderschrijft, zijn de benodigde investeringen en de risico's ten aanzien van internationale competitiviteit. Het Impact Assessment toont namelijk aan dat zonder een toename in mondiale klimaatactie, een toenemende Europese klimaatambitie resulteert in een negatieve impact op de energie-intensieve sectoren. Dit blijft derhalve een aandachtspunt voor het Kabinet in de uitwerking van de aanpassingsvoorstellen in 2021.

3. Europese randvoorwaarden voor industrieel verduurzamingsbeleid

Buitenrijckvrije

Vorbereiding gesprek S.1.2 e // **Diederik Samsom**

- Gesprek over staatssteunkwesties inzake waterstof
- Vrijdag 20 november 12:30-13:15
- Aanwezig: S.1.2 e (S.1.2 e , S.1.2 e)

Aanleiding

Buiten reikwijdte

Kernpunten

Tijdens het gesprek hebben de volgende vier zaken prioriteit:

Buiten reikwijdte

3. Onze zorgen uiten over de strenge aanvullende voorwaarden die sommige andere lidstaten willen stellen voor het kwalificeren van waterstof als hernieuwbaar (naar aanleiding van een non paper van S.1.2 a).
4. Laatste stand van zaken vragen over 2030-doel voor komende Raadsonderhandelingen.

Actieve spreekpunten

1. *Elektrolyse in de SDE++*

Buiten reikwijdte

- Buiten reikwijdte

-

2. *Herziening van het milieusteunkader*

Buiten reikwijdte

- Buiten reikwijdte
-
-
-

3. Discussie over 'additionaliteit' van gebruikte elektriciteit voor elektrolyse

Achtergrond:

- Een aantal lidstaten heeft recent een non paper geschreven met eerste ideeën over de voorwaarden waaronder waterstof als hernieuwbaar te kwalificeren is.
- Hierin pleiten zij (5.1.2a) voor strenge voorwaarden voor de 'additionaliteit' van de elektriciteit gebruikt voor subsidiabele elektrolyseprojecten – of de gebruikte elektriciteit wel echt additioneel is op basis van een referentiescenario.
- Voorop staat dat Nederland het streven van deze lidstaten deelt, namelijk: grootschalige elektrolyse moet hand in hand gaan met aanvullende productie van hernieuwbare elektriciteit om op lange termijn een bijdrage te leveren aan de klimaatdoelen.
- Het non paper bevat echter een analyse van de energiemarkt die het tegenbeeld is van onze analyse: waar wij stellen dat elektrolyse juist leidt tot meer hernieuwbare energieproductie door een hogere vraag, zien deze lidstaten vooral het risico dat elektrolyse andere vraag naar hernieuwbare elektriciteit verdringt.
- Het risico is dan ook dat deze voorwaarden zo streng worden dat het voor marktpartijen in Nederland en vergelijkbare lidstaten praktisch onmogelijk wordt om eraan te voldoen; de lidstaten doen in het non-paper een aantal mogelijk problematische voorstellen:
 1. Alleen meetellen van hernieuwbare energieprojecten die 'zonder elektrolyse niet gebouwd zouden zijn'. In Nederland is het aandeel hernieuwbaar in de elektriciteitsmix laag, maar groeit het enorm richting 2030. Tellen alle projecten voor elektriciteitsproductie die onder de 70% hernieuwbaar in 2030 vallen niet meer als additioneel? Dan wordt het extreem lastig voor elektrolyseprojecten in Nederland om aan de voorwaarden te voldoen.
 2. Alleen waterstof als hernieuwbaar classificeren als het aandeel hernieuwbaar op het elektriciteitsnet boven een bepaalde grens komt. Dit betekent waarschijnlijk dat we in Nederland de komende jaren nog geen elektrolyseprojecten kunnen subsidiëren.
 3. Koppelen van voorwaarden voor staatssteun aan de strenge eisen die gesteld worden onder de RED II voor inzet van waterstof in de mobiliteit. Vanuit het perspectief van de huidige RED II hebben we begrip voor de verwachte invulling van deze eisen in de gedelegeerde handeling, maar het lijkt ons onwenselijk om deze eisen ook van toepassing te laten zijn op andere sectoren bij de verlening van staatssteun. De RED II gaat over het stimuleren van het aandeel hernieuwbaar, terwijl het milieusteunkader van toepassing is op CO₂-reductie in bredere zin.

Spreekpunten:

- Laat voorop staan dat Nederland net als de Commissie en het merendeel van de lidstaten wilt dat de opschaling van elektrolyse leidt tot additionele hernieuwbare energieopwekking; zoals eerder gezegd gaan deze ontwikkelingen wat ons betreft hand in hand.
- We zien echter het risico dat te strenge voorwaarden voor de additionaliteit van elektriciteit voor elektrolyse de mogelijkheden voor opschaling in Nederland en andere lidstaten serieus beperken en zo een bedreiging vormen voor de waterstofambities van de EU. Daarmee beperkt het de opschaling van elektrolyse tot een aantal landen met een hoog aandeel hernieuwbare elektriciteit, hetgeen een belemmering vormt een level playing field bij de ontwikkeling van de toekomstige Europese waterstofmarkt.

- DG ENER is momenteel bezig met de uitwerking van het begrip additionaliteit voor de ontwikkeling van waterstof. Verder is er op initiatief van LUX een non-paper gemaakt met een aantal voorwaarden om waterstof als hernieuwbare elektriciteit aan te kunnen merken.
- Zoals eerder gezegd menen wij dat Garanties van Oorsprong of andere certificaten een rol kunnen spelen bij het vinden van een werkbare oplossing voor additionaliteit. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor ons in de verdere uitwerking van een gedelegeerde handeling onder de Hernieuwbare Energierichtlijn en de voorwaarden voor certificering waterstof in juni volgend jaar.
- **Hoe ziet de Commissie de discussie over additionaliteit in relatie tot een efficiënte opschaling van elektrolysetechnologie de komende jaren?**
- 5.1.2.a

4. Klimaatdoel 2030, vooruitblik Europese Raad

Achtergrond:

- Bij de Europese Raad van 10 en 11 december staat de ophoging van het 2030-klimaatdoel op de agenda. Aanstaande maandag heeft u ook met de Europese Commissie een gesprek over de ophoging van het 2030-doel en de Impact Assessment. Gespreksnotitie die voor dat gesprek op maandag 23 november is voorbereid kan als achtergrond worden benut.
- Nederland zet net als de andere kopgroepelanden in op besluitvorming in december op hoofdlijnen. EU neemt dan voortouw om opgehoogd NDC in kader Parijs akkoord in te dienen. Hoofdboodschap is dat deal in juli in de Europese Raad om ten minste 30% van alle middelen uit EU-herstelpakket en MFK te besteden aan klimaat al duidelijk basis legt voor besluit in december.
- Uitwerking implementatie van dit doel in instrumenten (ETS, niet-ETS etc) kan medio 2021 plaatsvinden o.b.v. impact assessments bij deze concrete voorstellen. In december dus vaststellen doel en mogelijk algemene contouren raamwerk voor implementatie. , 5.1.2.a
- 5.1.2.a weet duidelijk wat men wil: geld, vergaande duidelijkheid over nationale implementatie in IA en uitwerking daarvan in de conclusies, flexibiliteit in energiekeuze. Kopgroep denkt als onderdelen van besluit:
 - ophogen doel (voorkeur algemeen klimaatdoel zonder specificatie als netto-doel),
 - aanscherping ETS
 - Basis voor besluit ligt in ten minste 30% klimaatfinanciering vanuit EU herstelprogramma en MFK en Just Transition Fund. Daar niet aan tornen (5.1.2.a lijkt wel open te staan voor aanvulling JTF)
 - In grote lijnen allemaal eens over mogelijke (zeer beperkte) tegemoetkoming met middelen via uit ETS gefinancierde fondsen buiten EU-begroting om (alle kopgroepelanden zijn nog bezig met nationale afstemming hierover) 5.1.2.a
 - 5.1.2.a terugduwen richting 5.1.2.a om principes voor ESR nu al vast te leggen. 5.1.2.a wil BBP/capita nu vastleggen, terwijl rijkere landen ook convergentie (richting 2050) willen meenemen.
 - Over wel/niet opnemen mobiliteit en gebouwde omgeving in ETS lopen posities uiteen. Meeste landen, net als NL willen dat er geen onomkeerbare besluiten worden genomen bij deze ER. Eerst meer inzicht in gevolgen van eventuele gedetailleerde voorstellen.

Spreekpunten:

- Wat zijn de belangrijkste elementen om tot overeenstemming van het 2030-doel klimaat in de Europese Raad te komen?
- Op welke wijze gaat de Europese Commissie 5.1.2.a aan boord krijgen voor de ophoging van het 2030-doel?

Vermijden:

- Financiële toezeggingen om aanvullend op EU herstelprogramma en MFK open te staan voor toezeggen additionele middelen uit ETS voor moderniseringsfonds.

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

TER ADVISERING

Aan
de Secretaris-generaal

nota

Dossier t.b.v. digitale kennismakingsgesprekken 4
december 2020

Parafenroute

S. J. Z. e.
S. J. Z. e.

BBR

S. J. Z. e.

Akkoord per mail dd 2/12

Directie Europese en
Internationale Zaken

Auteur

S. J. Z. e.

T. B. J. Z. e.

S. J. Z. e. @minezk.nl

Datum

3 december 2020

Kenmerk

DEIZ / 20301002

BHM 20300972

Kopie aan

S. J. Z. e. / S. J. Z. e. /
S. J. Z. e.

Bijlage(n)

22 (dossierelementen)

Aanleiding

Uw digitale kennismakingsgesprekken met Nederlandse topambtenaren bij de Europese Commissie, en plv. PVEU S. J. Z. e. op vrijdag 4 december 2020.

Advies

- Uw wordt verzocht akkoord te gaan met het dossier.

Ontvangen BBR

Scene Setter gesprekken Nederlanders in Brussel

Algemeen

U spreekt op vrijdag 4 december 2020 met drie van de vier hoogst geplaatste Nederlanders bij de Europese Commissie. Ook spreekt u vooraf met plv. PVEU, ^{5.1.2.e} Eerder hebt u al kennis gemaakt met PVEU, ^{5.1.2.e} Idealiter hadden deze gesprekken tijdens een fysiek werkbezoek aan Brussel plaatsgevonden, maar dat is vanwege COVID-19 niet mogelijk. Daarom is een serie digitale gesprekken opgezet. Op dit moment is er nog één Nederlander met wie het gesprek nog gepland moet worden: ^{5.1.2.e} ^{5.1.2.e} kon niet op 4 december en er zal naar een nieuw moment worden gekeken voor dat gesprek.

Rationale gesprekken

Er zijn verschillende redenen om deze kennismaking te hebben. Uiteraard speelt mee dat alle gesprekspartners op dit moment betrokken zijn bij onderwerpen die ook voor EZK relevant zijn, waardoor warme contacten altijd goed van pas komen. Ook hun voorgaande ervaring bij andere Commissieonderdelen en op andere onderwerpen kan goed van pas komen, bijvoorbeeld voor inzichten op andere dossiers en ontwikkelingen prioriteiten binnen de Commissie. Ook kunnen ze duiding geven aan de opvattingen die in Brussel, en bij de Commissie, leven over Nederland.

Daarnaast spreken zijn regelmatig in Brussel met de top van het Nederlandse bedrijfsleven, wat ook voor EZK relevante inzichten op kan leveren. Zo zijn alle drie de deelnemers (net als de collega's op de PV) regelmatig aanwezig bij de Egmont-groep, het informele verband van het Nederlandse bedrijfsleven in Brussel.

Ook voor de gesprekspartners zit er meerwaarde in het gesprek: als Nederlanders wordt er van hen verwacht dat ze op de hoogte blijven van het politieke en beleidsmatige werk in Den Haag. U kunt hen daarover goede inzichten verschaffen.

Verloop van de gesprekken

Alle gesprekken zijn digitaal, en u wordt ondersteund door ^{5.1.2.e} (directeur ^{5.1.2.e}) en ^{5.1.2.e} (^{5.1.2.e}). Alleen bij het eerste gesprek met ^{5.1.2.e} (^{5.1.2.e} (09:00-09.30 uur) schuift ^{5.1.2.e} ^{5.1.2.e} vanuit ^{5.1.2.e} aan i.p.v. ^{5.1.2.e} De gesprekspartners zullen ambtelijke ondersteuning meenemen. U spreekt in de ochtend eerst met ^{5.1.2.e} plv. Permanent Vertegenwoordiger bij de EU. Naast de algemene kennismaking kunt u hem vragen stellen ter voorbereiding op uw gesprekken die hierna volgen.

De gesprekken hebben een informeel karakter, en voor een belangrijk deel kunt u het gesprek naar eigen inzicht voeren. Van een aantal onderwerpen wordt echter verwacht dat de gesprekspartners ze zelf opbrengen, t.a.v. deze onderwerpen bent u voorbereid middels het dossier. Uit het departement zijn verder nog een aantal suggesties gekomen om onderwerpen ter sprake te brengen, ook deze vindt u terug in het dossier. In de oplegbladen vindt u op welke onderwerpen u wordt geadviseerd sowieso in te gaan. Ook is de laatste versie van de DEIZ beïnvloedingsstrategie toegevoegd (document 6.1). In dit document vindt u op alle EZK-thema's die in de komende periode op EU-niveau gaan spelen de hoofdboodschappen en een korte achtergrond. Deze kunt u raadplegen indien één van deze onderwerpen onverhoopt toch opkomt en niet in uw reguliere gespreksvoorbereiding zit.

4 december 2020

Kennismakingsgesprek Diederik Samsom n.a.v. uw indiensttreding als SG EZK

Tijd : 13:00 – 13:30
 Locatie : Digitaal, WebEx
 Voertaal : Nederlands
 Aanwezig Nederland : 5.1.2.e (SG EZK) 5.1.2.a (Dir 5.1.2.a); 5.1.2.e
(5.1.2.a 5.1.2.a)
 Aanwezig counterpart : Diederik Samsom (CLIMA); 5.1.2.a 5.1.2.a)
 Relatiegeschenk : Nee

Gespreksonderwerpen en doel gesprek:

U heeft een gesprek met Diederik Samsom waarin u in kunt gaan op de volgende onderwerpen:

- Algemene kennismaking;
- Vooruitblik ER;
- Ontwikkelingen NL komende maanden.

Onderwerp 1: Algemene kennismaking

Doel

- Kennismaken.
- Expliciet uw dank uitspreken namens het hele departement voor de goede onderlinge samenwerking en vertrouwen, zowel met het kerndepartement alsook met de collega's op de PV. Ook voor niet klimaatgerelateerde dossiers, zoals staatssteun en mededing, is samenwerking altijd erg goed.

Te bereiken

- Inzicht in koers van Timmermans en belangrijkste uitdagingen nu voorzien.
- Navraag over samenwerking tussen de Kabinetten en het College.

Aandachtspunt/te vermijden

- Verdere inhoudelijke discussies over klimaat gerelateerde onderwerpen.
- T.a.v. de vraag over samenwerking is vooral van belang om te horen hoe de samenwerking tussen Kabinet Timmermans (en Samsom) en kabinet Von der Leyen (5.1.2.a 5.1.2.a) is. Het wordt echter aangeraden om de vraag in het algemeen te stellen.

Onderwerp 2: vooruitblik ER

Doel

- Nederland vindt tijd rijp voor besluitvorming voor ophoging van het klimaatdoel naar ten minste 55% in 2030.
- Van Samsom horen welke verwachting hij heeft van de ER van volgende week, en wat we nog van de Commissie kunnen verwachten.

Bereiken

- Nederland zet in op algemene conclusies, m.n. over het te realiseren doel, zonder te veel details over de specifieke instrumentering (emissiehandelsstelsel, niet-ETS, bronbeleid) of uitbreiding van het ETS met sectoren mobiliteit en gebouwde omgeving.
- Het overeengekomen EU-hervormingspakket en Meerjarig Financieel kader met ten minste 30% gereserveerd voor klimaat biedt voldoende basis om m.n. Oost-Europese landen aan boord te krijgen.

Vermijden:

- Geen nieuwe toezeggingen voor additionele middelen richting Oost-Europese landen om in te stemmen met het hogere doel van ten minste 55%.
- Geen toezeggingen over uitwerking van de specifieke instrumentering, inclusief mogelijke uitbreiding van het ETS naar mobiliteit/gebouwde omgeving voor de Europese Raad in december.

Onderwerp 3: Ontwikkelingen Nederland komende 6 maanden

Doel

- Duiden belangrijkste ontwikkelingen.

Te bereiken

- Over het voetlicht brengen belangrijkste NL prioriteiten.

Aandachtspunt/te vermijden

- Nvt.

Bijlagen:

- Spreekpunten
- CV Diederik Samsom

Kennismaking Diederik Samson

- ⇒ *Algemene kennismaking*
- ⇒ *Vooruitblik ER*
- ⇒ *Algemene ontwikkelingen NL*

Spreekpunten Algemene kennismaking

- Ontzettend fijn dat we elkaar zo even digitaal kunnen spreken.
Uiteraard was ik liever naar Brussel gekomen, maar helaas is dat op dit moment niet mogelijk.
- Ik hoor niets dan goede verhalen over de onderlinge samenwerking tussen u en uw collega's, en de EZK collega's in Den Haag en op de PV. Niet alleen op dossiers ten aanzien van klimaat en de energietransitie zelf, maar ook op andere voor NL belangrijke horizontale dossiers, zoals bijvoorbeeld mededinging, de interne markt en inbreukprocedures.
- Ik wil u daar hartelijk voor bedanken, ook namens alle collega's, en ik hoop dat we deze goede samenwerking ook de komende jaren voort kunnen zetten!
- Complimenten voor al het werk t.a.v. de Green Deal.
- Klimaat en de energietransitie zijn nu niet de meest populaire onderwerpen bij een aantal lidstaten. Normaal al niet, maar met COVID erbij nog minder.

Spreekpunten ER vooruitblik

- Allereerst ben ik natuurlijk erg benieuwd naar uw verwachting voor de ER van volgende week. Kunt u een tipje van de sluier oplichten waar de CIE op dit moment mee bezig is?
- Voor NL belangrijk om tijdens de aanstaande Europese Raad een besluit te nemen over een opgehoogd klimaatdoel van ten minste 55% voor 2030. Daarmee kunnen we nog dit jaar een opgehoogd *National Determined Contribution* (NDC) voor het Parijs Akkoord indienen. Hiermee kan de EU haar rol als mondiale koploper blijven vervullen en ook andere partijen mee krijgen om hun NDC op te hogen.
- Met een kopgroep van klimaatambitieuze landen hebben we altijd geijverd voor een dergelijk hoger doel en de tijd is nu rijp om tot besluitvorming te komen.
- Daarbij zetten we in op een algemeen besluit, zonder al te veel details over de specifieke instrumentering. De invulling in instrumenten met goed onderbouwde impacts-assessments, zoals de aanscherping van het emissiehandelssysteem, de nationale doelen uit het niet-ETS (transport, landbouw, mobiliteit) en stringenter bronbeleid (aanscherpen CO2-emissies auto's) komt volgend jaar.
- We zijn er van overtuigd dat het overeengekomen EU-hervormingspakket en het Meerjarig Financieel Kader van juli, waarbij ten minste 30% van alle middelen aan klimaat moet worden besteed voldoende basis vormt om ook ^{5.1.2 a} mee te krijgen bij dit hogere doel en hen te assisteren in deze klimaattransitie

Vraag:

- Zijn er nog nieuwe ontwikkelingen te melden m.b.t. de posities van

5.1.2.a

die 5.1.2.a

5.1.2.a

sterke posities innemen en nog niet kunnen instemmen.

Samenwerkingen andere kabinetten / college

- Hoe wordt de rol van Nederland ervaren binnen de Commissie?
- Ik ben ook zeer benieuwd naar hoe en Commissaris Timmermans kijken naar de onderlinge samenwerking tussen de Kabinetten en het College.
- [eventueel:] Wat zijn belangrijke signalen die u van belangenorganisaties en het bedrijfsleven ontvangt?

Spreekpunten vooruitblik Nederlands

•

Buiten reissijde

•

[PASSIEF] Indien nodig over uitbreiding van ETS met mobiliteit en gebouwde omgeving:

- Besluitvorming in deze Europese Raad over een mogelijke uitbreiding van het emissiehandelssysteem met mobiliteit en gebouwde omgeving vindt Nederland te vroeg.
- Eerst willen we een goede Impact Assessment om de voor en nadelen tegen elkaar af te wegen. We staan hier open in, waarbij het van belang is dat dit aanvullend werkt op – en niet in de weg staat van - beleid dat bewezen heeft bij te dragen aan de CO2-reductie in deze sector, zoals CO2-normen, hernieuwbare energie, actief fietsbeleid en accijns.
- Dit geldt ook voor een eventuele uitbreiding van het ETS naar de gebouwde omgeving. Van belang hierin is dat in alle lidstaten voldoende prijsprikkel voor verduurzaming is. Ook van belang is dat de financiële en administratieve lasten beperkt moeten blijven.

[17-12-2020 11:23:42] S.1.2.6 Ha diederik, hoe is het daar? Je schijnt gisteren in een conferentie (dacht bij Tennet) gezegd te hebben dat met EU55 het in Nederland wsl naar 60% moet (van 49%). Wij komen met de studiegroep olv laura van geest eigenlijk tot andere conclusies (onder 55% in NL, tenzij we zelf nationaal de lat hoger leggen). Mijn collega's hebben jouw mensen al gevraagd om uitleg. Het zou goed zijn te weten welke analyse aan jouw opmerking ten grondslag ligt. Zou erg helpen voor de studiegroep die in januari gaat rapporteren. Fijner feestdagen vast. Hgr

[17-12-2020 11:39:03] Diederik Samsom: Gemist spraakgesprek

[17-12-2020 11:40:54] Diederik Samsom: Ha S.1.2.6 Je hebt gelijk. Vergissing van mij in jullie voordeel. 50-52 overall. Ik keek naar ESR tabel (en die is overigens nog erg in beweging, want afhankelijk van keuzes rond ETS en LULUCF)

[17-12-2020 12:48:06] S.1.2.6 Hmm. Dachten wij ook. Eigenlijk jammer maar goed. Voer voor formatie

Steering note bila Diederik Samsom

Bereiken:

- Aanleiding voor het gesprek is ons aanbod om Samsom te informeren over het recent gepubliceerde Laura van Geest rapport (de vertaling van de 55% naar NL). Verder kan het gesprek worden benut om te:
- Vragen hoe de Commissie van plan is de komende maanden de besluitvorming rondom het Fit for 55% pakket in te richten, en hoe de nadere bespreking bij de ER (vermoedelijk maart) daar in past.
- Vernemen hoe CIE inmiddels inhoudelijk staat met de plannen voor het 55% pakket.
- Vragen naar de opmerkingen van Samsom tijdens het programma van de Hofbar (3 februari jl.) over het missen van scherppte van de Europese regels rondom biomassa 'die leiden tot wat je in 5.1.2.a hebt gezien.'
- De laatste stand van zaken wat betreft de CBAM bespreken.
- Vernemen wat de verwachting is van de CIE wat betreft de trilogie over de Europese klimaatwet.

Thema A: Laura van Geest Rapport

- Brengen: Mooi om te horen dat er in Brussel zoveel interesse is in het onafhankelijke ambtelijke rapport "Bestemming Parijs". Binnenkort is er ook een technische briefing aan de staf van de Commissie. Wellicht heb je al een moment gehad om het rapport in te zien.
- Brengen: Het rapport heeft opties in kaart gebracht voor NL om invulling te geven aan de opgehoogde EU-doelstellingen i.h.v. de Green Deal met het oog op zowel 2030 als 2050. Daarbij zijn nationale beleidsopties in kaart gebracht voor het hele politieke

spectrum, ter ondersteuning van de formatie van het nieuwe NLse kabinet.

- Brengen: Het rapport gaat ook in op hoe de uitwerking van het Fit for 55 EU-pakket de transitie in NL kan vergemakkelijken. Zo wordt onder andere gewezen op het belang van het ETS en bronbeleid. Dit is niet de focus van het rapport, maar de passages bieden hopelijk handvatten aan het volgende NLse kabinet om constructief met de CIE mee te kunnen denken, omdat ze midden in de onderhandelingen over het fit for 55% pakket zullen aantreden.
- Brengen: In de NLse media en door enkele politieke partijen is veel aandacht aan het rapport besteed en dat was veelal positief. Het rapport lijkt dus een rol te krijgen in het nationale debat. Komende weken volgen gesprekken met stakeholders.
- Halen: Hoe wordt er vanuit de CIE gekeken naar het rapport?
- Halen: We begrepen dat de 52% reductie als bijdrage van NL die je volgens FD hebt genoemd is gebaseerd op ca. 46% reductie in ESR, en ca. 58% ETS. Dat gaat ervan uit dat NL in de ETS-sectoren wel aanvullend nationaal beleid blijft voeren. Tegelijkertijd horen we vanuit de CIE soms ook kritiek op de NLse CO2-heffing voor de industrie, en sommige partijen in NL geven ook aan dat de heffing niet meer nodig is als het ETS wordt aangescherpt. Hoe kijk jij hier tegen aan?
- Brengen: dit gaat bovendien uit van behoud van de huidige formule voor verdeling van de ESR-opgave. Wat NL betreft zou deze sterker moeten worden aangepast in het voordeel van kosteneffectiviteit, ook omdat de huidige spreiding in doelen per LS niet houdbaar is richting 2050.

Thema B: Duurzaamheid en biomassa, RED en aanpassing duurzaamheid en biomassa

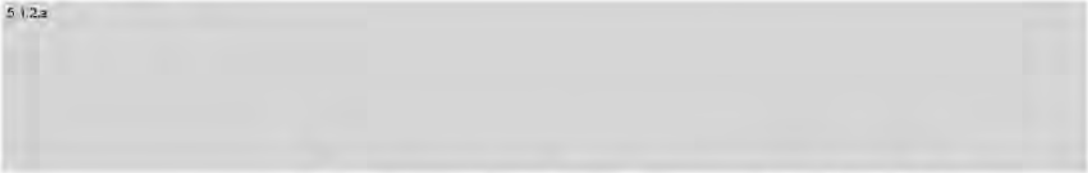
- Brengen: In een interview voor het programma van de Hofbar (3 februari jl.) gaf je aan dat de Europese regels nog niet helemaal scherp genoeg zijn 'en die leiden tot wat je in 5.12.a hebt gezien.' Welke signalen verwijst je naar en hoe is de CIE van plan hiermee om te gaan? Heeft de Commissie informatie over de situatie in 5.12.a waar uit blijkt dat 5.12.a niet voldoet aan Europese of Nederlandse duurzaamheidscriteria?
- Brengen: Je gaf ook aan dat de RED zal worden aangescherpt om te zorgen dat houtige biomassa op de juiste wijze wordt aangewend. Wat houden de aanscherpingen precies in?

Thema C: Europese Raad

- 5.12.a
- Halen: We begrijpen dat de CIE nog een guidance note zal publiceren in aanloop naar de ER. Wanneer kunnen we die verwachten en wat zal de scope zijn? Alleen ESR of ook ETS/Modernisatiefonds?
- Brengen: NL voorkeur om nadere afspraken in de ER zo veel mogelijk op hoofdlijnen te houden, en de detailuitwerking van het pakket zo veel mogelijk eerst aan de Commissie en dan aan de Raad (klimaatministers) te laten.
- Halen: Hoe kunnen we hierin samen optrekken? Welke mogelijke trade-offs ziet CIE?

Thema D: Fit for 55% architectuur

- Brengen: NL voorkeur voor mix van maatregelen (regulering, normering, beprijzing), met focus op ETS en normering (bronbeleid).
- Brengen: NL heeft reacties op de publieke consultaties ingediend (ETS, ESR, EED, RED en een non-paper over voertuigstandaarden, LULUCF non-paper volgt), hoopt dat CIE deze input meeneemt. NL maakt nog een samenvatting om op werkvloerniveau te delen.
- Halen: Het ff55% pakket wordt, begrijp ik nu, eind juni verwacht. Hoe gaat dit proces binnen de CIE? Heeft de CIE al voorkeursvarianten voor de belangrijkste beleidsopties, en zo ja welke? Welke politieke keuzes worden hier al mee beslecht? Welke hete hangijzers zijn er nog? Kunnen we nog ergens behulpzaam zijn om zaken de juiste kant op te duwen?
- Brengen:

). Doen ons best om 'open mind' in deze discussie te hebben, maar de terughoudendheid zit hem vooral in het feit dat we bang zijn dat uitbreiding ETS voor NL (behalve reductieprikkel voor de brandstofproducenten) relatief weinig klimaatwinst oplevert, terwijl er zorgen leven over uitvoerbaarheid en administratieve lasten.
- Daarnaast staat natuurlijk voorop voor NL dat bronbeleid (zoals CO2-normen) fors moet worden aangescherpt. Dat helpt NL namelijk wel erg. De angst leeft nog steeds dat er politieke druk

zou kunnen ontstaan om de normen af te zwakken indien het ETS wordt uitgebreid naar wegtransport en gebouwde omgeving.

- Verder ook zorgen hoe om te gaan met landbouw en LULUCF als dit als een 'restpost' wordt gezien als mobiliteit en gebouwde omgeving in ETS komen. Hoe daar mee om te gaan?
- Halen: hoe kijk jij hier tegenaan? Speelt dit dilemma ook binnen de CIE? Hoe zie het krachtenveld hierop ontwikkelen? Tot nu toe zijn in onze beleving alleen 5.1.2.a en 5.1.2.a vocaal voorstander van uitbreiding ETS. Wat is het doorslaggevende argument voor uitbreiding ETS voor Samsom?

[Passief- RRF vertraging]

- Doel van RRF blijft commitment en uitrol voor 2026, dat verandert niet vanwege latere indiening (oktober 2021 ipv april 2021).
- Vertraging zit dus in start, niet in finish.
- Gezien de omvang en looptijd van RRF niet onlogisch dat kabinet hier opvolger de ruimte geeft op prioriteiten te laten bepalen.
- Op moment dat nieuwe kabinet aantreedt (of eigenlijk nu al) ligt er een startklaar pakket met opties.

Thema E: Doorvertaling EU naar NL doel

- Het Portugese voorzitterschap heeft het afronden van de onderhandelingen over de Europese klimaatwet tot prioriteit bestempeld, die inzet steunen we van harte. Tegelijkertijd zijn er nog veel wensen vanuit EP om extra elementen toe te voegen. NL is net als CIE beducht voor een "kerstboomeffect", maar EP zal wel op een aantal onderdelen iets gegund moeten worden om tot een akkoord te komen.

- Halen: Waar zie je ruimte om naar het EP toe te bewegen? Hoe kijkt de CIE aan tegen de doorvertaling van het 2050-doel op lidstaatniveau?

Thema F: CBAM

- Brengen: Eerder heb je ons non-paper gekregen over de Carbon Border Adjustment Mechanism. Ik heb begrepen dat er op expert-niveau ook contact is geweest met de Commissie. Dat is mooi. MinFin is in de lead maar we werken hier nauw op samen.
- Brengen: De CBAM is een klimaatmaatregel en moet geen ander doel dienen. Het moet weglekeffecten tegen gaan en daarnaast een prikkel geven voor bedrijven en andere landen om te vergroenen. De geopolitieke context is hierbij van groot belang: CBAM kan een belangrijke rol vervullen in het meekrijgen van andere landen om hun klimaatambities op te hogen.
- Halen: Belangrijk om met andere landen hierover in gesprek te gaan. Hoe gaan die gesprekken, met bijv. de VS en China?
- Brengen: Ik heb begrepen dat de Commissie qua vormgeving denkt aan een koppeling met het ETS. Zo zien wij het vooralsnog ook voor ons.
- Brengen: Belangrijke overwegingen bij ons zijn WTO-conformiteit, uitvoerbaarheid, en een stapsgewijze aanpak. Daarnaast is het belangrijk, in het kader van het voorkomen van koolstoflekkage naar andere landen, om ook te letten op de concurrentiekracht van EU bedrijven. Het lijkt ons WTO-technisch niet haalbaar om vrije rechten in stand te houden samen met een CBAM.

- Halen: Het risico op koolstoflekkage in sectoren die veel exporteren neemt waarschijnlijk toe bij een CBAM zonder gratis allocatie.
- Hale: Hoe is de stand van denken binnen de CIE nu? Aan welke sectoren wordt gedacht? Wanneer zou CBAM moeten starten? Aan wat voor opties denkt de Commissie om risico op weglek te beperken?

[Passief- Indien Samsom vraagt naar het gebruiken van de inkomsten uit de CBAM voor het financieren van het EU herstellpakket]

- De CBAM moet een klimaatmaatregel zijn en worden ingesteld als klimaatambities wereldwijd achterblijven op de Europese, en geen ander doel dienen.
- Formeel heeft NL nog geen positie op CBAM als eigen middel, NL zal het voorstel van de CBAM op zijn merites beoordelen. Het algemene standpunt van NL op nieuwe eigen middelen is je vast bekend.

Gespreksfiche

In uw gesprek met Diederik Samsom staan drie hoofdthema's op de agenda: de aanstaande Europese Raad, het wetgevingspakket Fit-for-55 en de Nederlandse inzet omtrent waterstof. Hieronder vindt u een korte inzet per onderwerp. Nadere informatie staat in de factsheets in het dossier zelf.

1) Extra ER 25 mei Klimaat (ACTIEF)

Doel: Informatie verkrijgen over het krachtenveld en de verwachte landingszone op de Europese Raad (ER) en Nederlandse inzet kenbaar maken.

Te bereiken:

- Verwachtingen Samsom aftasten t.a.v. de extra ER op klimaat. Welke uitkomst verwacht de Commissie?
- Meer inzicht in het krachtenveld, i.h.b. de positie van 5.1.2.a
- Nederlandse inzet meegeven, zoals ook besproken in de REA van 19 mei:
 - NL is geen vragende partij en wil ER-conclusies op hoofdlijnen;
 - ER dient zich te beperken tot bespreken *Effort Sharing Regulation* (ESR) zoals afgesproken in conclusies december 2020 (zie ook toelichting);
 - NL wil meer convergentie en kostenefficiëntie in de Effort Sharing Regulation-formule;
 - Voorkomen dat de ER 'gekaapt' wordt in de toekomst om meerderheidsbesluitvorming in vakraden te omzeilen;
 - Voorkomen van vertraging van de presentatie van het Fit-for-55-pakket.

Toelichting

- ER heeft in december 2020 overeenstemming bereikt over het ophogen van het EU-klimaatdoel voor 2030 naar ten minste 55% netto. De extra ER op 25 mei komt terug op de open eindjes, in het bijzonder de *Effort Sharing Regulation* (ESR).
- U kunt informatie inwinnen over de verwachte discussies en mogelijke uitkomsten van de ER. Wat verwacht de Commissie dat mogelijke landingszone kan zijn? Wat zijn de verwachtingen van hoe 5.1.2.a en 5.1.2.a opereren? Wat kan Nederland (samen met de kopgroep) doen om gedetailleerde ER-sturing en vertraging Fit-for-55% pakket te voorkomen?
- Ook kan de Nederlandse inzet op de ESR worden toegelicht. Nederland vindt het van belang dat de ESR-verdeelsleutel wordt aangepast. Dit is het logische gevolg dat we als EU allemaal klimaatneutraal moeten zijn.
- De ESR stelt emissiereductiedoelen aan de sectoren die niet onder het ETS vallen, zoals transport, landbouw, en de gebouwde omgeving. Dit betreft in totaal 60% van de Europese uitstoot. In tegenstelling tot het ETS stelt de ESR wel nationale doelen. Deze reductiedoelen worden bepaald door een formule, die nu vooral steunt op BNP/capita (waardoor rijkere landen hogere doelen hebben) en beperkt rekening houdt met kosteneffectiviteit.
- Kopgroepen, waaronder Nederland, willen dat de formule in de ESR meer rekening gaat houden met kosteneffectiviteit en convergentie van de doelen per lidstaat richting klimaatneutraliteit 2050. Binnen de doelen is nu sprake van een significante spreiding tussen de nationale doelstellingen tussen de lidstaten (het verschil tussen rijkste land en armste land bedraagt 40%).

2) Fit-for-55-pakket (ACTIEF)

Doel: Meer inzicht krijgen in het Fit-for-55-pakket dat waarschijnlijk 14 juli door de Commissie wordt gepubliceerd en Nederlandse aandachtspunten hierin kenbaar maken.

Te bereiken:

NL hoofdpunten meegeven op:

- Effort Sharing Regulation (ESR): Nieuwe ESR-doelen moeten in lijn zijn met zowel het opgehoogde 2030 doel als het 2050 doel (klimaatneutraliteit). Elke lidstaat moet daaraan bijdragen. Dat betekent dat de huidige in de nationale ESR-doelen wat ons betreft minder moet worden (zie ook toelichting hierboven).
- Emissions Trading System (ETS): NL steunt aanscherping van ETS. NL is afwachtend tegenover het onder het ETS plaatsen van nieuwe sectoren mobiliteit en gebouwde omgeving. Bronbeleid is in die sectoren het belangrijkste.
- Energy Efficiency Directive (EED) / Renewable Energy Directive (RED): NL is kritisch t.o.v. bindende doelen voor hernieuwbaar en energie-efficiëntie op lidstaatsniveau. Kostenefficiënt pad moet centraal staan.

Toelichting

- Op 14 juli wordt het Fit-for-55-wetgevingspakket verwacht, een pakket met meer dan 10 voorstellen, waarmee het 2030 doel van tenminste 55% netto reductie in de praktijk zal worden gebracht.
- U kunt meer inzicht krijgen in het Fit-for-55-pakket: Wat kunnen we van de voorstellen verwachten? Wat zijn de laatste ontwikkelingen? Hoe kan NL (samen met de kopgroep) helpen?
- Ook kunt u de *Nederlandse aandachtspunten* hierin kenbaar maken om op politiek niveau sturing te geven aan verschillende voorstellen. Deze punten zijn dhr. Samsom grotendeels bekend uit eerdere gesprekken met o.m. de PVEU.

Toelichting Emissions Trading System (ETS)

- NL is voorstander van een *aangescherpt ETS* en een groot aandeel van ETS-sectoren (industrie, energiesector, intra-EU luchtvaart) in de totale extra Europese reductieopgave.
- NL is afwachtend voor uitbreiding van ETS naar *gebouwde omgeving en mobiliteit*. Bronbeleid (zoals normen voor nieuwe auto's en huizen) is in die sectoren het belangrijkste.
- Als de Commissie met een voorstel komt, moeten de *voordelen op Europese schaal* en richting 2050 dan ook zeer inzichtelijk gemaakt worden.

Toelichting Energy Efficiency Directive (EED) / Renewable Energy Directive (RED):

- Er komen voorstellen om de EU-doelen voor hernieuwbaar en energiebesparing te verhogen.
- NL is tegen *nationaal bindende doelen* voor hernieuwbare energie en energiebesparing onder de RED en EED.
- Lidstaten hebben *ruimte* nodig om de mix van beleid en technologieën te kiezen die in hun specifieke situatie tot *kosteneffectieve CO₂-reductie* leiden.

3) Waterstof (ACTIEF)

Doel: Uitwisselen informatie over voortgang waterstofbeleid in Brussel en Den Haag

Te bereiken:

- U kunt informatie ophalen over de voortgang van het waterstofbeleid in Brussel.
- NL ambitie t.a.v. waterstof overbrengen en behoefte aangeven ruimte te houden in EU-kaders voor ook blauwe waterstof (staatssteun, RED, TEN-E).

Te vermijden:

- Toezeggingen over besteding RRF-middelen

Toelichting:

- In 2021 zullen een aantal EU herzieningen de spelregels voor de ondersteuning van waterstof voor de komende 5-10 jaar bepalen: Herzieningen van o.a. de Europese richtlijn voor hernieuwbare energie (*RED*), het *staatssteunkader* voor milieu- en energiesteun (*MESK*) en de richtlijn voor Europese energienetwerken (*TEN-E*).
- NL ziet waterstof als cruciaal in de klimaattransitie. NL pleit voor minder strenge eisen de komende jaren voor de ondersteuning van waterstof. Het is cruciaal dat de nieuwe EU-kaders voldoende ruimte beiden voor de *ondersteuning van CO₂-arme waterstof*.
- Deze ruimte is noodzakelijk voor het *kosteneffectief* opschalen van de waterstofmarkt en kosteneffectieve CO₂-reductie in onder meer de industrie. Zonder deze ruimte komen onze Europese waterstofambities in gevaar.
- Onze positie wijkt soms af van onze normale vooruitstrevende klimaatcoalities (kopgroep) die vooral/uitsluitend hernieuwbare waterstof ondersteunen.
- Ook voor *5.1.2a* en *5.1.2a* is de ontwikkeling van een EU waterstofmarkt van belang.

4) Recovery and Resilience Facility (RRF) (PASSIEF)

Doel: NL aandachtspunten bij beoordeling herstelplannen andere lidstaten overbrengen.

Te vermijden:

- Vooruitlopen op inhoud Nederlands Recovery and Resilience Plan (RRP) of beoordeling andere plannen.

Bilateraal gesprek kabinetschef Samsom

=> *Extra ER 25 mei klimaat*

Doel: Informatie verkrijgen over de verwachte landingszone op de Europese Raad (ER) en Nederlandse inzet kenbaar maken

Te bereiken

- Verwachtingen Samsom aftasten t.a.v. de extra ER op klimaat.
- Nederlandse inzet ER meegeven:
 - NL is geen vragende partij voor deze ER (doel van ten minste 55% CO₂-reductie in 2030 is al besloten) en wil geen detailafspraken. Verdere onderhandelingen over de richtlijnen/verordeningen dienen na publicatie van Fit-for-55-pakket via gekwalificeerde meerderheid (QMV) in de vakraden te lopen. ER dient zich te beperken tot bespreken *Effort Sharing Regulation* (ESR) zoals afgesproken in conclusies december 2020.
 - Voor NL is volledig behoud huidige verdeelsleutel ESR (o.b.v. BBP/capita) zonder enige tegemoetkoming voor West-Europese lidstaten (LS) niet acceptabel. De huidige spreiding in de nationale ESR-doelen moet wat ons betreft minder moet worden. Daarnaast moet kostenefficiëntie meer meegenomen worden. Daarbij dient het EU-brede doel voor de ESR in lijn te worden gebracht met het opgehoogde doel van ten minste 55% reductie in 2030.
 - Op deze passage na lijkt de eerste versie van de conceptconclusies wat NL betreft akkoord. Deze bevatten algemene richting van ER op hoofdlijnen op ESR, maar geen detailafspraken.
 - Bovenal wil NL geen vertraging in publicatie van het Fit-for-55-pakket, voorzien op 14 juli.

Spreekpunten Verwachting komende Europese Raad (ER)

[ACTIEF]

- Klimaatambitieuze landen, waaronder Nederland, willen enkel algemene richting van de Raad op de **Effort Sharing Regulation (ESR)**. ^{5.1.2a} wil naar verwachting echter discussie verbreden om aankomende Fit-for-55% wetgevingspakket bij te sturen ^{5.1.2a}
- Voor Nederland is volledig behoud van de huidige **verdeelsleutel ESR** (op basis van BBP per capita) zonder enige tegemoetkoming voor West Europese lidstaten niet wenselijk. Verdeelsleutel dient meer rekening te houden met **kosteneffectiviteit** of de **spreiding** tussen de nationale doelstellingen dient af te nemen. Daarbij dient het EU-brede doel voor de ESR in lijn te worden gebracht met het overkoepelende doel van ten minste 55% reductie in 2030.
- Wat verwacht de Commissie dat mogelijke **landingszone** kan zijn? En wat zijn de verwachtingen van hoe ^{5.1.2a} en ^{5.1.2a} opereren? Wat kan Nederland (mogelijk ook samen met de kopgroep) doen om gedetailleerde ER-sturing en vertraging Fit-for-55% pakket te voorkomen?

Spreekpunten Nederlandse inzet ER [PASSIEF]

- Nederland wil voorkomen dat de extra ER tot gedetailleerde conclusies leidt die het Fit-for-55-pakket verder vertragen en dat ER het gremium wordt voor besluitvorming (op basis van unanimiteit) in plaats van de vakraden (op basis van gekwalificeerde meerderheid);
- Geen conclusies aannemen is serieuze optie als 5.1.2.a te veel eisen/krijgen;
- **Integriteit** van het systeem moet bewaakt worden. (dus geen perverse prikkels in ETS) en er moet worden ingezet op meer **convergentie** van de ESR-doelstellingen.

=>Fit-for-55-pakket

Doel: Meer inzicht krijgen in het Fit-for-55-pakket dat waarschijnlijk 14 juli door de Commissie wordt gepubliceerd en Nederlandse aandachtspunten hierin kenbaar maken.

Te bereiken

NL hoofdpunten meegeven op:

- **Effort Sharing Regulation (ESR)**: Nieuwe ESR-doelen moeten in lijn zijn met zowel het opgehoogde 2030 doel als het 2050 doel (klimaatneutraliteit). Elk lidstaat moet daaraan bijdragen. Dat betekent dat de huidige spreiding (range van 40% tussen meest en minst geraakte lidstaat) in de nationale ESR-doelen wat ons betreft minder moet worden. Daarnaast moet kostenefficiëntie meer meegenomen worden.
- **Emissions Trading System (ETS)**: Moet worden aangescherpt. Terughoudend tegenover het onder het ETS plaatsen van nieuwe sectoren mobiliteit en gebouwde omgeving, bronbeleid is in die sectoren het belangrijkste.
- **Energy Efficiency Directive (EED) / Renewable Energy Directive (RED)**: Geen bindende doelen voor hernieuwbaar en energie-efficiëntie op lidstaatniveau. Kostenefficiënt pad moet centraal staan.
- **CBAM**: eerst plausibel en goed werkend instrument neerzetten met beperkt aantal pilot sectoren, daarna pas uitbreiden naar gevoeligere sectoren. Nauw contact houden met internationale partners.

Spreekpunten ESR [ACTIEF]

- De ESR moet wat Nederland betreft in lijn worden gebracht met de nieuwe doelen voor 2030 en 2050. Alle EU-lidstaten moeten dus gaan **convergeren** naar klimaatneutraliteit in 2050 en vooral ^{5.1.2a} zal moeten versnellen.
- Voor Nederland is behoud van de **verdeelsleutel** zoals gebruikt in 2014, op basis van **BBP/capita** met kleine correctie kosteneffectiviteit, en daarbij horende doelen problematisch.
- De nationale doelstellingen lopen flink uit elkaar: ^{5.1.2a}
^{5.1.2a} Als we in 2050 echt klimaatneutraal willen zijn, moet daar een mate van **convergentie** in komen. Anders wordt het een onmogelijke opgave.
- Daarnaast wordt het hogere ESR-doel ook een flinke opgave voor Nederland, ook wanneer gebruik gemaakt kan worden van **flexibiliteit** met het ETS en/of LULUCF (de landsgebruikverordening). Daarom moet ook **kosteneffectiviteit** meer worden meegenomen. Nederland is bereid om mee te denken over aangepaste formules.
- Waar staat nu het denken van de Commissie hierop? Wat kunnen we verwachten?

Spreekpunten ETS [ACTIEF]

- Een sterk ETS is van belang voor de transitie. We zijn voorstander van een volwaardig **aangescherpt plafond**, en een sterke **marktstabiliteitsreserve** (MSR).
- Een deel van de Nederlandse terughoudendheid voor verbreding van ETS richting **gebouwde omgeving** en **mobiliteit** komt voort uit angst voor verwatering van CO2-standaarden.
- Het is voor Nederland van belang dat het aanscherpen van de CO2-standaarden, en een uitfaseringsdatum voor verbrandingsmotoren, buiten kijf staan.
- Voor uitbreiding richting **scheepvaart** zijn we minder terughoudend, maar er dient wel rekening gehouden te worden met concurrentiepositie en innovatie.
- Als de Commissie met een voorstel komt, moeten de voordelen op Europese schaal en richting 2050 dan ook zeer inzichtelijk gemaakt worden.
- Wat is de verwachte diepgang van het ETS-voorstel voor de industrie en elektriciteit? Zal er worden getracht om alleen de belangrijkste parameters (plafond, marktstabiliteitsreserve) ter discussie te stellen?

- Worden de voorstellen voor verbreding ETS onderdeel van één ETS-voorstel?

Spreekpunten EED/RED [ACTIEF]

- Nederland streeft zoals bekend bij het behalen van de klimaatdoelen naar het realiseren van kosteneffectieve CO₂-reductie.
- Ons kabinet is van mening dat lidstaten hiervoor **ruimte** nodig hebben om de mix van beleid en technologieën te kiezen die in hun specifieke situatie tot **kosteneffectieve CO₂-reductie** leiden.
- Nationaal bindende, hoge doelen voor hernieuwbare energie en energiebesparing onder de RED en EED beperken deze ruimte juist.
- Nederland is daarom bezorgd over de recente berichten dat de Commissie van plan zou zijn om in het Fit-for-55-pakket juist weer wel **bindende nationale doelen** in te voeren. Wij zouden liever zien dat de huidige Governance- structuur in stand blijft zonder bindende doelen op lidstaatniveau.
- Kunt u mij informeren over de laatste ontwikkelingen, de discussie binnen de Commissie over doelen voor hernieuwbaar en energiebesparing en de wijze waarop de Commissie daarop in de toekomst beoogt te gaan sturen?

Spreekpunten Carbon Border Adjustment Mechanism

(CBAM) [ACTIEF]

- Zoals u weet is Nederland 'positief nieuwsgierig' naar een CBAM. Het is met name van belang dat er een systeem komt dat effectief is in het voorkomen van **koolstoflekkage**, als lange termijn alternatief voor het huidige systeem van gratis allocatie. Daarnaast helpt het ons in de internationale onderhandelingen op klimaat.
- Daarvoor is het vooral belangrijk dat we een geloofwaardig en effectief instrument klaarzetten, maar beperkt beginnen.
- Er is enkel kans van slagen als we oog blijven houden voor de **geopolitieke context** en de plannen moeten in lijn zijn met het **WTO**. Begin eerst rustig met een beperkt aantal pilot-sectoren en breidt dan uit naar de ingewikkeldere en gevoeligere sectoren.
- Stap-voor-stap met aandacht voor **uitvoerbaarheid** en mogelijkheden om administratieve lasten te minimaliseren.
- Aan welke sectoren wordt nu gedacht, en met hoeveel wil de Commissie beginnen?

**[PASSIEF, Indien Samsom vraagt naar 'Eigen Middelen',
bijvoorbeeld het gebruiken van de inkomsten uit de
CBAM/ en ook ETS voor het financieren van het EU
herstelpakket]**

- De CBAM moet een klimaatmaatregel zijn en worden ingesteld als klimaatambities wereldwijd achterblijven op de Europese, dient om **koolstoflekkage** tegen te gaan en moet geen ander doel dienen.
- Formeel heeft Nederland nog geen positie op CBAM als **eigen middel**, Nederland zal het voorstel van de CBAM op zijn merites beoordelen. Het algemene standpunt van Nederland op nieuwe eigen middelen is u vast bekend.

=> *Waterstof*

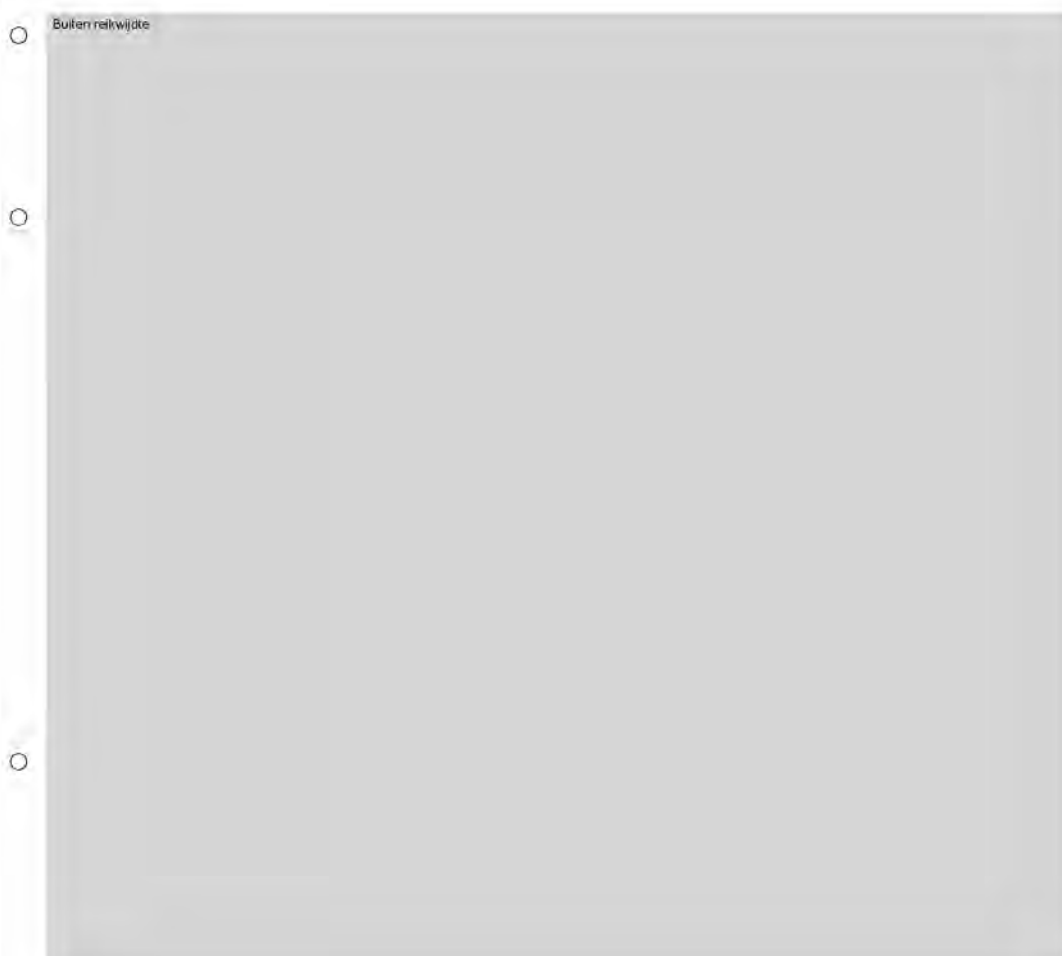
Doel: Uitwisselen informatie over voortgang waterstofbeleid in Brussel en Den Haag

Te bereiken: Onze zorgen over EU-kaders voor waterstof (staatssteun, RED, TEN-E) delen

Te vermijden: Toezeggingen over besteding RRF-middelen

Spreekpunten Waterstof [ACTIEF]

- Veel dank voor de actieve en constructieve inzet van de Commissie op de verschillende belangrijke trajecten voor waterstof, zoals de **TEN-E** (Trans-Europese energienetwerk), het **gasdecarbonisatie pakket** en het **Fit-For-55% pakket**, ook de **IPCEI** en herziening van het **staatssteunkader voor milieu en energie**.
- Ik ben druk bezig met verdere uitwerking van onze waterstofagenda. In EU-verband is met name het volgende van belang:

- Het is cruciaal dat de nieuwe EU-kaders voldoende ruimte bieden voor de **ondersteuning van CO2-arme waterstof**.

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

en de herziene RED en TEN-E moeten ruimte bieden eventuele eisen voor **additionaliteit** en CO2-reductie gefaseerd in te voeren richting 2030.

- Zonder deze ruimte komt de ondersteuning van waterstofprojecten in landen als **Nederland**, **S.1.2a** en **S.1.2a** trager en beperkt van de grond, en komen onze Europese waterstofambities in gevaar.
- Deze landen zijn namelijk verantwoordelijk voor het grootste deel van de Europese waterstofvraag en een imposant grensoverschrijdend projectenportfolio.

Spreekpunten Waterstof – Staatssteun [PASSIEF]

- Nederland pleit ervoor dat DG COMP kijkt naar de CO₂-effecten van waterstofprojecten met elektrolyse over de **gehele levensduur** van een installatie, in plaats van ieder jaar zoals bij de Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie.
- De elektrolyseprojecten die de komende jaren gebouwd zullen worden, zullen namelijk grotendeels op hernieuwbare elektriciteit draaien door de opschaling van wind op zee, maar niet uitsluitend.
- Zo zijn wij in staat om tegelijkertijd onze waterstofproductie en de productie van hernieuwbare energie op te schalen. Anders moet het volgtijdelijk en loopt de CO₂-reductie in onder meer de industrie en zwaar transport vertraging op.
- Zonder deze mogelijkheid lopen Noordwest-Europese landen, met name Nederland en Duitsland, vertraging op bij het opschalen van waterstofproductie en zonder de inzet in deze landen komen onze Europese waterstofambities in gevaar.

Spreekpunten Waterstof – Eisen voor elektrolyse

(additionaliteit en CO2-reductie) [PASSIEF]

- Voor Nederland is opschaling van waterstofproductie met elektrolyse ook van belang voor verdere uitrol van wind op zee tot 2030. Daarmee gaan opschaling van waterstof en hernieuwbare energie in Nederland op grote lijnen hand in hand de komende jaren.
- Wij zijn bezorgd over **strikte eisen** voor **additionaliteit** van de gebruikte hernieuwbare energie voor waterstofproductie onder de RED. Dit maakt het voor de eerste projecten moeilijk om aan deze eisen te voldoen, vanwege de beperkte beschikbaarheid van nieuwe, ongesubsidieerde hernieuwbare energie op korte termijn. Daarom pleiten we voor een transitiefase voor **additionaliteit** in het kader van de gedelegeerde handeling onder de RED.
- Ook in de CO2-reductie-eisen die worden gesteld aan elektrolyseprojecten dient rekening te worden gehouden met huidige elektriciteitsmix in lidstaten. Daarom moeten de CO2-normen voor elektrolyse, waarover nu bijvoorbeeld wordt onderhandeld in de TEN-E Verordening, rekening houden met dit ingroeipad.

Spreekpunten Waterstof - Financiële middelen [PASSIEF]
[Indien Samsom er op wijst dat NL als enige geen RRF-claim heeft ingediend en te verwachten is dat waterstof onderdeel van onze claim zal uitmaken. Andere lidstaten tempo willen maken en ambities laten samengaan met middelen.]

- Een R&D-programma voor waterstoftechnologie heeft net circa € 300 miljoen gekregen uit ons Nationaal Groeifonds.
- Ik werk daarnaast aan een nieuw instrument voor elektrolyseprojecten naast het Groeifonds met een budget van € 250 miljoen en de genoemde verbreding van de energie-innovatieregelingen.
- Aanvullende financiële dekking is aan een volgend kabinet, dus ook besluit over ondersteunen van IPCEI-projecten met RRF-middelen

Spreekpunten Waterstof – Algemene Update [PASSIEF]

- Buiten reikwijdte
-

=> *Recovery and Resilience Facility (RRF)*

Te vermijden: Vooruitlopen op inhoud Nederlands Recovery and Resilience Plan (RRP) of beoordeling andere plannen.

Spreekpunten Nationaal RRP [PASSIEF]

- Ter voorbereiding op een definitief RRP is het huidige kabinet gestart met ambtelijke inventarisaties van reeds overeengekomen en nieuwe hervormingen en investeringen. Deze worden, zodra dat kan, aan de formatie voorgelegd.
- De lijst van investeringen is lang ten opzichte van onze allocatie van 6 miljard euro uit het RRF.
- Mogelijke additionele investeringen betreffen onder andere projecten in **waterstof, mobiliteit, digitale overheid, en onderzoek.**
- De formatie zal nadrukkelijk ook kijken naar additionele hervormingen.
- Tot nu toe zijn op ambtelijk niveau zeer nuttige gesprekken gevoerd met de **Recovery and Resilience Task Force** om een beeld te krijgen welke maatregelen in aanmerking zouden kunnen komen onder het RRP.

Spreekpunten RRP's andere lidstaten [PASSIEF]

- De Commissie en Nederland willen beiden een succes maken van het RRF, veel dank voor het harde werk van de Commissie tot nu toe.
- Nederland vindt het van belang dat de voorstellen voor de uitvoeringsbesluiten helder zijn en **concrete mijlpalen en doelen** bevatten. Dit voorkomt onnodige discussie tijdens de uitbetalingsfase.
- Ook moeten **hervormingen en investeringen** goed aan elkaar gelinkt zijn met een gekoppelde uitbetaling die in balans is met het belang van de maatregelen.
- Daarnaast is onderbouwing van de adressering van de land specifieke aanbevelingen cruciaal. In de mijlpalen en doelen moet duidelijk en concreet blijken welke **Country Specific Recommendations** (CSRs) aangepakt worden. Als deze niet wordt aangepakt moet uitgelegd worden waarom niet.
- Hoe duidelijker het Commissie uitvoeringsbesluit, hoe groter het draagvlak in Nederland, ook in relatie tot de positie van het Parlement.

- Het kabinet bestudeert nu de plannen ter voorbereiding op het besluit van de Raad na de beoordeling van de Commissie.

[Indien Samsom noemt dat het niet hebben van een eigen plan kwetsbaar is in relatie tot beoordelen andere plannen]

- We zijn ons bewust van deze positie, maar we willen een ambitieus plan indienen, daarom hebben we er voor gekozen de formatie mee te nemen.

TER ADVISERING

Aan de Minister

*hve 1-2 NL posite
van met gesprek polder / 1-2 TX?*

Directie Europese en
Internationale Zaken

Auteur

5.1.2.e

T 5.1.2.e

5.1.2.e @minezk.nl

Datum

7 mei 2021

Kenmerk

DEIZ / 21135586

BHM 21135579

Kopie aan

5.1.2.e

nota

Dossier Gesprek Diederik Samsom, kabinetschef
commissaris Timmermans

Parafenroute

5.1.2.e	DEIZ 5.1.2.e	Klimaat 5.1.2.e
5.1.2.e	5.1.2.e	5.1.2.e
5.1.2.e Elektriciteit	BBR	
5.1.2.e	5.1.2.e	

Bijlage(n) 5

1. Gespreksfiche
2. Factsheet extra ER
3. Factsheet Fit for 55%
4. Factsheet waterstof
5. Factsheet RRF

Aanleiding

Op donderdag 20 mei 15:30–16:30 uur spreekt u digitaal met Diederik Samsom, de kabinetschef van First Executive Vice President Timmermans. U wordt bij dit gesprek begeleid door 5.1.2.e (5.1.2.e), 5.1.2.e (5.1.2.e) dir. 5.1.2.e en 5.1.2.e (5.1.2.e). Er is een vooroverleg gepland op dinsdag 18 mei 16:30–17:00. Hierbij ontvangt u het dossier ter voorbereiding van dit gesprek.

Advies

U kunt kennisnemen van het dossier en de hieronder toegelichte punten in het gesprek aan de orde stellen.

Kernpunten

- Het gesprek is op uw initiatief gepland en was oorspronkelijk voorzien met FEVP Frans Timmermans. Helaas is deze verhinderd en wordt vervangen door zijn kabinetschef Diederik Samsom.
- Samsom is zeer goed ingevoerd in de te bespreken materie en staat bekend om zijn dossierkennis. Het is dus ook een goede gelegenheid om te worden bijgepraat over de laatste stand van zaken.
- Het gesprek vindt plaats vijf dagen voor de extra Europese Raad (ER) van 25 mei waar klimaat op de agenda staat. Het gesprek zal daarom naar verwachting in het teken staan van de aanstaande Europese Raad inzake klimaat en het door de Commissie aangekondigde Fit-for-55%-wetgevingspakket dat 14 juli wordt gepresenteerd. Dit gesprek biedt een van de laatste kansen om op politiek niveau sturing te geven aan de voorstellen van het te verschijnen Fit-for-55%-pakket (Ff55-pakket).
- Ook de Nederlandse inzet op waterstof staat op de agenda om onze zorgen te delen over de herziening van diverse EU-kaders. Het Ff55-pakket en andere herzieningen zijn cruciaal voor de Nederlandse waterstofambities.

Ontvangen BBR

- Nadere informatie over deze onderwerpen vindt u in de toelichting hieronder, en in de spreektekst en factsheets in het dossier.
- De verwachte uitkomst en discussie van de ER is op het moment van schrijven nog niet duidelijk. 5.1.2a

5.1.2a

5.1.2a

U wordt in het vooroverleg
bijgepraat over de laatste ontwikkelingen op dit vlak.

Toelichting

Europese Raad 25 mei inzake klimaat

- U kunt informatie inwinnen over de verwachte discussies en mogelijke uitkomsten van de aanstaande Europese Raad inzake klimaat.
- Ook kan de Nederlandse inzet op het *Effort Sharing Regulation* (ESR) nader worden toegelicht. Wat Nederland betreft moet de huidige spreiding in de nationale ESR doelstellingen minder worden. Daarnaast moet kostenefficiëntie meer meegenomen worden.

Fit-for-55-wetgevingspakket

- Op 14 juli wordt het Fit-for-55-wetgevingspakket verwacht, waarmee het 2030 doel van 55% netto reductie in de praktijk zal worden gebracht.
- U kunt de positie van Nederland op de belangrijkste dossiers voor het voetlicht brengen, in het bijzonder de Nederlandse inzet op ESR, het *Emission Trading System* (ETS), *Renewable Energy Directive* (RED), *Energy Efficiency Directive* (EED) en de *Carbon Border Adjustment Mechanism* (CBAM). Hoewel Nederland op hoofdlijnen de ambitie van de Commissie steunt, is de Nederlandse positie niet volledig in lijn met de verwachte voorstellen van de Commissie.

Waterstof

- Nederland heeft op waterstof een specifiek belang voor dit gesprek, namelijk dat in de komende herzieningen van EU-kaders (RED, TEN-E, milieusteunkader) ruimte moet komen voor ondersteuning van koolstofarme waterstof. Deze ruimte is noodzakelijk voor het kosteneffectief opschalen van de waterstofmarkt en kosteneffectieve CO₂-reductie in onder meer de industrie. Hiermee wijkt onze positie af van onze normale vooruitstrevende klimaatcoalities (kopgroep) die vooral/uitsluitend hernieuwbare waterstof ondersteunen.
- Het gesprek met Samsom biedt ruimte voor het doen van concrete suggesties.

Recovery and Resilience Fund (RRF)

- Samsom sprak op 6 mei jl. met PVEU over de NL inzet en aanpak RRFs, daar kan door hem in dit gesprek ook naar gevraagd worden. U treft hiertoe een passieve spreeklijn in het dossier.

Vorbereiding gesprek Samsom en vragen Bas

Algemeen dossier:

→ hoe voorkomen we enorme
kostenrijke burgers?

→ hoe voorkomen we mogelijk

Algemeen:

Wat is het NL politieke krachtenveld?

Bijvoorbeeld de VVD over ETS gebouwde omgeving?

Wanneer gaan wij iets vinden over 55% ook voor NL? Wat tot nu toe gezegd? NL industrie?

→ wat is de positie van gekende omg.

Wat is de sfeer / context van een gesprek als dit? 5.2.1

5.2.1 Is hij een bondgenoot voor NL of zijn we aan het onderhandelen?

5.2.1

Hoe verhoudt dit zich tot de REA woensdagochtend? Moet ik noemen dat ik Samsom spreek?

Wat kunnen we verwachten in het kamerdebat woensdag?

Hoofdonderwerpen

FF55 pakket

Waterstof en diverse EU kaders

5.1.2.a en andere lidstaten willen verdere vergoedingen

Europese Raad 25 mei

Toelichting op Nederlandse positie ESR

Per thema

Europese raad

- Nederland wil geen detailafspraken.
- Doel 55% is al afgesproken.
- Verdere onderhandelingen over richtlijnen moeten via vakraden met QMV na publicatie
- Dit is conform de conclusies van de vorige Raad
- Wel bespreken: Effort Sharing Regulation (ESR)
- Nederland wil geen verdraging op FF55, voorzien op 14 juli
- Wat verwacht Samsom hierop en wat kan NL doen?

Voor FF55:

ESR

- Behoud van de huidige verdeelsleutel ESR op basis van BBP/Capita zonder tegemoetkoming
Westerse lidstaten onacceptabel. **WAT BEDOELEN WE MET ONACCEPTABEL?**

- De spreiding van doelen moet minder worden, kostenefficiëntie moet meer meegenomen
worden. **GRAAG TOELICHTING HIEROP; WAT WE BEDOELEN WE PRECIES, WAAROM EN
HOE GAAN WE DIT BEREIKEN?**

- Het doel moet in lijn gebracht worden met overkoepelend doel van 55%

- Vraag aan SAMSOM: hoe kan NL doen om gedetailleerde ER sturing en verdraging te
voorkomen?

- Geen conclusies aannemen is een optie voor Nederland

- Nota zegt: de integriteit van ETS moet bewaakt worden geen perverse prikkels. Meer
convergentie ESR doelstellingen. **WAT BEDOELEN WE HIER IN SIMPELE TAAL?**

- **NB: DE NOTA DUBBELT IN SPREEKPUNTEN TUSSEN ER en ESR**

5.1.2.a Als we 2050 willen halen moet er meer convergentie
komen. **GRAAG TOELICHTING HIER OOK OP, HOE ZIEN WE DIT PRECIES EN MOET DIT
IN DEZE ER GEREGLD OF BESPROKEN WORDEN?**

- HOGER ESR DOEL OOK VOOR NEDERLAND UITDAGING. WAT BEDOELEN WE MET FLEXIBILITEIT MET ETS EN OF LULUFC en de kosteneffectiviteit

ETS

- NL wil aangescherpt plafond en sterke marktstabiliteitsreserve (dat haalt overtollige rechten uit het systeem om de prijs hoog genoeg te houden).
- Terughoudend op verbreding gebouwde omgeving en mobiliteit onder andere vanwege risico op verwatering CO2 standaarden. GRAAG HIER toelichting, ook op krachtenveld TK. Gevoelsmatig zitten hier veel meer risico's achter, zoals betaalbaarheid voor gezinnen
- Wat we wel willen: aanscherpen CO2 standaarden en uitfasering verbrandingsmotoren (IS HET VOOR DIT GESPREK ZINNIG VOOR MIJ TE WETEN HOEVEEL PRECIES? DUS HIER GETALLEN BIJ TE HEBBEN?)
- WE ZIJN MINDER TERUGHOUDEND VOOR SCHEEPVAART MAAR REKENING HOUDEN MET CONCURRENTIE EN INNOVATIE. VRAAG VAN MIJ: WAT ZOU DIT VOOR SCHEEPVAART BETEKENEN?
- Wat verwacht Samsom: zal ETS Electriciteit en industrie alleen via parameters aangescherpt worden? Worden ze in een voorstel gebundeld? HIER GRAAG VOOR MIJ TOELICHTING WAT DE ALTERNATIEVEN Zouden zijn en wat dan advies EZK / POLITIEKE KRACHTENVELD NL IS

EED/RED (ENERGIERICHTLIJN / HERNIEUWBARE ENERGIERICHTLIJN)

- WIJ WILLEN GEEN NATIONALE DOELEN WANT DAT GAAT TEN KOSTE VAN KOSTENEFFECTIVITEIT.
- Lidstaten hebben ruimte nodig om mix beleid en technologie te kiezen in hun specifieke situatie.
- We zijn bezorgd dat EC van plan zou zijn wel nationale doelen in te voeren.
- VRAAG VAN MIJ: LEG DIT SVP SIMPEL UIT: HOE ZIEN WE DIT NU VOOR ONS, HOE WERKT HET NU EN WAT IS RISICO NL ALS DIT WEL GEBEURT?

CBAM

NB: OP ADVIES BELEID HEB IK EN ANDERE KABINETSLIEDEN ON LANGS ARTIKEL ONDERTEKEND DAT DIT BEPLEIT. IS INZET HIER MEE IN LIJN?

- wij zijn positief nieuwsgierig. werkt potentieel koolstoflekkage effectief tegen
- we moeten oog hebben voor geopolitieke context WAT BEDOELEN WE HIER PRECIES
- IN LIJN MET WTO: IDEM?
- werkt alleen als geloofwaardig instrument is. Begin rustig aan, pilots en dan uitbreiden. Uitvoerbaarheid en administratieve lasten minimaliseren
- Waar denkt Commissie nu aan? Welke sectoren, hoeveel?
- PASSIEF: eigen middelen: nog geen formeel standpunt, is niet doel maatregelen en algemeen NL bekend standpunt hier op

WATERSTOF

Buiten reikwijdte

- Buiten reikwijdte

- **IN DE RED ZIJN WIJ BEZORGD OVER DE STRIKTE EISEN TAV ADDITIONALITEIT. WIJ WILLEN TRANSITIEFASE. WAT BEDOELLEN WE NU MET ADDITIONALITEIT?**

- Buiten reikwijdte

- Buiten reikwijdte

RRF:

- **ambtelijke verkenningen gestart. Mogelijkheden in onder andere waterstof, mobiliteit, digitale overheid, onderzoek.**
- **andere lidstaten: koppeling CSR, mijlpalen en doelen van belang, hervormingen en investeringen gekoppeld.**
- **Hoe duidelijker besluit EC, hoe groter draagvlak in NL en dus in parlement.**
- **Wij bestuderen nu plannen ter voorbereiding op besluit van de raad na beoordeling commissie.**

WOORDENLIJST

LULUCF: landgebruik, verbruik en verandering

ESR: effort sharing regulation: nationale CO2 doelen voor huizen, gebouwen, auto's en landbouw

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

TER ADVISERING

Aan de Staatssecretaris EZK - KE

Directie Europese en
Internationale Zaken

Auteur

S.1.2.e [redacted] 5.1.2.e

T. 5.1.2.e

S.1.2.e @minezk.nl

Datum

8 juli 2021

Kenmerk

DEIZ / 21181745

Bhm: 21183521

Kopie aan

S.1.2.e	S.1.2.e
S.1.2.e	S.1.2.e
S.1.2.e	S.1.2.e

Bijlage(n)

2

nota

Vorbereitung gesprek Europese Commissie Fit-for-55
pakket

Parafenroute

K. S.1.2.e	DEIZ. S.1.2.e	K. S.1.2.e
S.1.2.e ijn	S.1.2.e	S.1.2.e
S.1.2.e	BBR	
S.1.2.e	S.1.2.e	

Aanleiding

Op vrijdag 8 juli om 17:00 spreekt u telefonisch met dhr. Diederik Samsom van de Europese Commissie over het *Fit-for-55* (Ff55) pakket dat op 14 juli wordt gepubliceerd. U heeft aangegeven het gesprek zonder ondersteuning te zullen voeren. In deze nota vindt u de beknopte gespreksvoorbereiding.

Advies

U kunt kennis nemen van de nota.

Kernpunten

- Het Ff55-pakket bevindt zich momenteel in de laatste fase van interne bespreking binnen de Europese Commissie. De voorstellen worden deze dagen besproken door de Special Chefs (kabinetscheffen van de verschillende Commissarissen) en vervolgens door de Commissarissen zelf.
- In het gesprek kunt u de laatste politieke punten onder de aandacht brengen. Onder andere de ministeries van BZK (ambtelijk) en I&W (politiek) hebben de afgelopen weken met de Commissie gesproken om de Nederlandse inzet voor het voetlicht te brengen. MEZK van 't Wout sprak 20 mei jl. met dhr. Samsom. Op 7 juli jl. heeft plv. PV S.1.2.e een kort gesprek met dhr. Samsom gehad.
- Dhr. Samsom is de kabinetschef van First Executive Vice President Timmermans.
- In deze laatste beïnvloeding voorafgaand aan publicatie, is het vanuit EZK van belang onderstaande punten mee te geven aan de Commissie:
 - Effort Sharing Regulation (ESR): van belang dat de doelstellingen van lidstaten dichter naar elkaar toe gaan bewegen. Anders is in de periode na 2030 het onrealistisch dat we in 2050 op klimaatneutraliteit uitkomen.
 - Renewable Energy Directive (RED): Er worden nu te hoge eisen gesteld aan het percentage hernieuwbare energie waarmee

Ontvangen BBR

waterstof wordt geproduceerd. Voor NL zijn deze nog niet haalbaar, gezien de geringe beschikbare hernieuwbare energiec capaciteit. Zonder gefaseerde implementatie van de relevante eisen dreigt de ontwikkeling van elektrolyseprojecten in NL vertraging op te lopen.

- 3) Geen stapeling fondsen: er wordt gesproken over een mogelijk nieuw Social Climate Fund, gefinancierd uit de uitbreiding van het ETS, en verhoging van het reeds bestaande Moderniseringsfonds. Politiek ingewikkeld in NL om ETS-inkomsten uit gebouwde omgeving in een deels sociaal (energie-)armoede fonds te stoppen. Daarnaast is ook binnen NextGen EU veel geld voor klimaat beschikbaar. We moeten niet fondsen gaan stapelen. Eerst discussie over beleid, daarna pas financiering. Anders ook risico op veto's (unanimiteitsbesluitvorming bij financieringsvoorstellen) en daarmee vertraging besluitvorming Ff55.
- 4) Aanscherping CO2-standaarden auto's: van belang dat ambitie wordt getoond in de aanscherping van bronbeleid, specifiek op dit onderwerp. Uitfasen fossiele brandstofmotor in 2030, anders wordt het door de levensduur van auto's moeilijk om in 2050 klimaatneutraal te zijn.
- 5) Koolstofheffing aan de grens (Carbon Border Adjustment Mechanism, CBAM): Het kabinet en de TK staat positief nieuwsgierig tegenover een koolstofheffing aan de grens. Nederland is het eens met Commissie dat CBAM én gratis allocatie in het ETS samen niet gaan, want dat is dubbele bescherming. Een overgangperiode bij invoering van de CBAM is logisch, maar er is geen oplossing voor na de overgangperiode om het risico op exportlekkage te beheersen. Zonder oplossing hiervoor beschermt CBAM wel op de Europese markt, maar niet volledig op de mondiale markt, wat alsnog kan leiden tot koolstoflekkage en een verslechterde concurrentiepositie voor EU-bedrijven op de mondiale markt. Er wordt nog nader onderzoek gedaan naar de omvang van dit probleem.
- 6) Uitbreiding ETS naar gebouwde omgeving (GO) en mobiliteit: Nederland is vooralsnog terughoudend en zal voorstellen/impact assessment kritisch bekijken om standpunt te bepalen. Het is zeker dat er hogere doelen komen in de non-ETS sectoren. U kunt aangeven dat we zorgen hebben voor het draagvlak aangezien de impliciete CO2-prijzen in beide sectoren al hoog zijn, en dit kan leiden tot stapeling. Uitbreiding mag niet ten koste gaan van een gedegen bronbeleid (zie ook punt 4). Anderzijds is het waarschijnlijk dat wanneer deze uitbreiding er niet of in afgezwakte vorm komt, de ambitie elders moet worden gecompenseerd. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat in de RED of de Energy Efficiency Directive (EED), richtlijnen die onder EZK vallen, de doelen nog verder worden verhoogd en verplicht worden. Vanuit EZK bezien is daarom onverstandig nu te kritisch te zijn op deze mogelijke uitbreiding, onze voorkeur is eerst de impact assessment en voorstellen af te wachten. Daarbij kunt u in

**Directie Europese en
Internationale Zaken**

ieder geval al duidelijk te maken dat een nog verdere verhoging van RED/EED onwenselijk is.

Kenmerk
DEIZ / 21181745

Spreekpunten

Kenmerk
DEIZ / 21181745

1. Effort Sharing Regulation (ESR)

- NL bezorgd over signalen dat de verdeelsleutel van ESR doelstelling niet wordt aangepast en nationale doelen ver uit elkaar blijven liggen.
- Als we in 2050 klimaatneutraal willen zijn, is het belangrijk dat alle lidstaten richting 2030 al flinke stappen zetten. Anders onrealistisch dat we klimaatneutraliteit in 2050 zullen bereiken.

2. Renewable Energy Directive (RED) en waterstof

- Voor NL zijn de RED-eisen aan percentage hernieuwbare energie waarmee waterstof wordt geproduceerd belangrijk.
- Deze eisen zijn de komende jaren nog niet haalbaar, gezien de geringe beschikbare hernieuwbare energiecapaciteit.
- Zonder gefaseerde implementatie van de relevante eisen dreigt de ontwikkeling van elektrolyseprojecten in NL problemen op te lopen.

[bij doorvragen vanuit Commissie]

- De huidige eis van 70 procent CO₂-reductie is wat NL betreft alleen haalbaar als partijen gericht hernieuwbare energie inkopen (door middel van Power Purchase Agreements, PPA's).

3. Geen stapeling fondsen

- NL is kritisch over een nieuw fonds, grote twijfels bij noodzaak. Er zijn al veel fondsen en veel geld voor klimaat en sociale aspecten. Bovendien risico op veto's en daarmee vertraging Ff55.
- Specifiek geen voorstander van reserveren van de inkomsten uit het nieuwe ETS voor gebouwde omgeving en transport in een nieuw fonds.
- Wij zijn kritisch op het concept energiearmoede. Het niet kunnen betalen van de energierekening is een teken van algemene armoede. Bestrijding van eventuele energiearmoede zien we daarom via sociaal beleid. ETS-inkomsten hiervoor reserveren heeft niet onze voorkeur.

4. CO₂-normen auto's

- Wat NL betreft zijn de CO₂-standaarden voor auto's cruciaal voor de verduurzaming in de sector.
- Als we in 2050 klimaatneutraal willen zijn, moeten we in 2030 geen auto's met fossiele brandstofmotoren meer op de markt brengen.

5. CBAM (koolstof grensheffing)

- NL staat positief nieuwsgierig tegenover een mogelijke koolstof grensheffing en
- NL is het eens met Commissie dat CBAM én gratis allocatie in het ETS samen niet gaan, want dat is dubbele bescherming.
- Een overgangsperiode bij de invoering van een CBAM is logisch, maar er is geen oplossing voor na de overgangsperiode om het risico op exportlekkage te beheersen.
- Zonder oplossing hiervoor beschermt CBAM wel op de Europese markt, maar niet volledig op de mondiale markt. Dit kan alsnog leiden tot

koolstoflekkage en een verslechterde concurrentiepositie voor EU-bedrijven op de mondiale markt.

- Welke oplossingen ziet de Commissie voor dit probleem?

6. Uitbreiding ETS naar Gebouwde Omgeving (GO) en mobiliteit

- NL staat terughoudend ten opzichte van een nieuw ETS voor gebouwde omgeving en wegtransport.
- We zullen de voorstellen en impact assessment kritisch bekijken en integraal afwegen met de rest van het pakket voordat we een definitief standpunt innemen.
- We snappen de onderliggende gedachte van verhoging van de prijsprikkel als onderdeel van een bredere beleidsmix voor deze sectoren effectief kan zijn, dit heeft voor de huidige ETS sectoren ook gewerkt, maar klimaatbeleid moet ook betaalbaar blijven.
- Wij hebben zorgen voor het draagvlak aangezien de impliciete CO2-prijzen in beide sectoren al hoog zijn, en dit kan leiden tot stapeling.
- Het mag verder geen reden zijn voor minder ambitie bij bronbeleid voor auto's (zie punt 4).
- Daarnaast kijken we ook kritisch naar de mogelijke signalen van een nieuw fonds op basis van de opbrengsten (punt 3).
- We willen er tevens voor waken dat een mogelijke afzwakking of afwijzing van uitbreiding ETS zal leiden tot verdere verhoging van RED en EED doelen, dit is wat ons betreft onwenselijk vanuit het doel van kosteneffectieve CO2-reductie.

5.1.2.e (5.1.2.e)

Van: 5.1.2.e 5.1.2.e (5.1.2.e)
Verzonden: dinsdag 9 november 2021 19:45
Aan: 5.1.2.e (5.1.2.e)
CC: 5.1.2.e (5.1.2.e)
Onderwerp: Re: Bilat 5.1.2.e /Samsom

Beste 5.1.2.e

Kan zeker. Donderdag 11.30 in EU pavilion, shoe box (kleine kamer blijkbaar)!

5.1.2.e

From: 5.1.2.e (5.1.2.e) <5.1.2.e@minezk.nl>
Date: 9 November 2021 at 16:30:50 GMT
To: 5.1.2.e 5.1.2.e (5.1.2.e) <5.1.2.e@minezk.nl>
Cc: 5.1.2.e (5.1.2.e) <5.1.2.e@minezk.nl>
Subject: Fwd: Bilat 5.1.2.e /Samsom

Hoe laat is deze donderdag? Zo mogelijk, zullen we dan samen doen 5.1.2.e ?

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht:

Van: " 5.1.2.e @minezk.nl>
Datum: 9 november 2021 om 15:14:03 GMT
Aan: " 5.1.2.e (5.1.2.e)" <5.1.2.e@minezk.nl>
Kopie: " 5.1.2.e (5.1.2.e)" <5.1.2.e@minezk.nl>, " 5.1.2.e (5.1.2.e)" <5.1.2.e@minezk.nl>, " 5.1.2.e (5.1.2.e)" <5.1.2.e@minezk.nl>, " 5.1.2.e (5.1.2.e)" <5.1.2.e@minezk.nl>
Onderwerp: RE: Bilat 5.1.2.e /Samsom

5.1.2.e 5.1.2.e

Bij deze de factsheet over Fit for 55. V.w.b. de insteek van de EU richting andere landen dan graag bij de mondiale collega's even buurten.

Datgene wat echt speelt met direct EU-beleid richting andere landen buiten de EU is de CBAM. Dat staat ook in de bijlage van de Factsheet over Ff55. Wat daarbij ook speelt is dat 5.1.2.a graag een soort mondiale carbon club wil starten (dus landen die daar lid van zijn hebben CO2-beprijzing).

5.1.2.e kan aan Samsom vragen wat hij van dit initiatief vindt (zie ook bijlage voor wat wij als NL daar van vinden en een paper met uitgangspunten). In algemene zin NL lijn:

- NL staat niet negatief tegenover een carbon club, mits dit niet als vervanging geldt voor CBAM, maar als aanvullend op. Kan CBAM ook makkelijker maken te accepteren. Carbon club moet dan niet een EU feestje worden, maar nadrukkelijk breder.
- Er speelt wel al veel op het gebied van internationale carbon clubs. Added value moet dan wel duidelijk worden geformuleerd (bijv. op expliciete carbon pricing, niet impliciet; afspraken op gebied van emissieverificatie; afbakening tot specifieke industriële sectoren

Wat interessant is om na te vragen meer EU-gerelateerd

1. Is er al meer duidelijkheid wat 5.1.2.a nu gaat oppakken in hun voorzitterschap. We horen CBAM en ETS, maar andere onderwerpen nog minder gehoord. Mogelijk weet Cie al meer (5.1.2.a)

5.1.2.a

2. Lijkt ons goed om vooral in de vakraden voortgang te boeken en overeind houden van de 55% ambitie. Niet te snel in ER, maar heeft Cie daar nog info over hoe 5.1.2.a denkt m.b.t. Europese Raden in hun voorzitterschap i.r.t. Ff55. (ook al is het aan voorzitter van de Europese Raad Charles Michel)

5.1.2.a

Zie ook wat spreeklijnen die onze Stas eerder in de Milieuraad heeft gebruikt.

Horen graag de uitkomsten van dit gesprek.

Groet, 5.1.2.a

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: 5.1.2.a (5.1.2.a) <5.1.2.a@minezk.nl>

Verzonden: dinsdag 9 november 2021 13:10

Aan: 5.1.2.a (5.1.2.a) <5.1.2.a@minezk.nl>

Onderwerp: Re: Bilat 5.1.2.a /Samsom

Dag 5.1.2.a

Kleine aanvulling op vorige mail, wij dachten aan insteek voor gesprek ambitie EU op klimaat

Bullen reikwijdte

Hoor het graag of het zou lukken hier enkele korte bullets op te formuleren.

Hartelijke groet,

5.1.2.a

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 9 nov. 2021 om 11:59 heeft 5.1.2.a (5.1.2.a) <5.1.2.a@minezk.nl> het volgende geschreven:

Dag 5.1.2.a

Op donderdag zal 5.1.2.a tijdens de COP een bilat met Samsom hebben.

Zou het voor jou mogelijk zijn enkele korte deliverables voor dit gesprek + korte achtergrond te sturen (bijv. Factsheet over FF55) voor donderdagochtend?

Hoor het graag!

Hartelijke groet,

5/28

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

TER INFORMATIE

Aan de Minister voor Klimaat en Energie

Directie Europese en
Internationale Zaken

Auteur

5.1.2.e

T 5.1.2.e

5.1.2.e @minezk.nl

Datum

15 februari 2022

Kenmerk

DEIZ / 22058331

nota

Uw bezoek aan Brussel van 21 februari

Kopie aan

5.1.2.e

Bijlage(n)

1

Parafenroute

5.1.2.e	5.1.2.e DEIZ	5.1.2.e Klimaat
5.1.2.e	5.1.2.e	5.1.2.e
3.1.2.e Elektriciteit	BBR	
5.1.2.e	5.1.2.e	

Aanleiding

Maandag 21 februari brengt u een bezoek aan Brussel voor bilaterale gesprekken met uw Belgische collega's en met drie EP leden, een ronde tafel met denktanks, een persmoment en een diner met FEVP Timmermans. Bijgaand treft u uw dossier met logistieke en inhoudelijke informatie.

Advies

- Kennis nemen van het dossier;
- Aangeven of u prijs stelt op een briefing op maandag morgen 07.30 uur.

Kernpunten

- 's Ochtends spreekt u uw Belgische Collega's Khattabi (federaal, o.a. klimaat) en Demir (Vlaams, o.a. energie). De middag staat in het teken van het EU beleid op klimaat en energie met gesprekken met drie leden van het Europees Parlement, een sessie met denktanks en een persmoment. De dag wordt afgerond met een diner met FEVP Timmermans en Diederik Samsom.
- U wordt ontvangen door de bilaterale ambassade en de PV en vanuit Den Haag begeleid door een delegatie bestaande uit 5.1.2.e (5.1.2.e) en 5.1.2.e (5.1.2.e), 5.1.2.e (DG K&E) zal aanwezig zijn bij het diner met Timmermans.
- Gedurende de dag zullen verschillende collega's aansluiten bij de verschillende gespreksonderdelen. Zo zullen 5.1.2.e en 5.1.2.e voor specifieke delen van het middag programma overkomen. De delegatie samenstelling per onderdeel wordt in het programma aangegeven.
- De voertaal is Nederlands met uitzondering van de denktank sessie die in het Engels gehouden zal worden.

Ochtend programma (bilateraal)

- U wordt om 08.05 van uw hotel opgehaald door 5.1.2.e en hebt tussen de gesprekken door tijd voor een call met Den Haag op de residentie.

Ontvangen BBR

Kenmerk
DEIZ / 22058331

Buiten reikwijdte

Middag programma (EP en denktanks)

- Tussen de middag is er tijd voor lunch op de PV en maakt u kennis met de staf. Na de lunch hebt u opeenvolgende gesprekken met Europarlementariërs ^{512e} en ^{512e}. Deze gesprekken vinden plaats op de PV.

Buiten reikwijdte

Avondprogramma (EU - FEVP Timmermans)

- 's Avonds is er een diner in de residentie van de PV met van EU zijde onder meer FEVP Frans Timmermans en Diederik Samsom.
- U kunt dit gesprek benutten om het Ff55 dossier in den brede door te spreken met specifieke aandacht voor het onderhandelingsproces en onderwerpen als het ETS, ETS-BRT, ESR, SCF, RED en de gedelegeerde handeling op waterstof. Er zijn drie concrete punten die u bij Timmermans en team onder de aandacht kunt brengen.
- U keert na het diner per auto huiswaarts.

Gesprekspunten Diner Commissaris Frans Timmermans

Proces Ff55 [ACTIEF]

- Inzet behoud overkoepelende ambitie en snelle behandeling van Ff55-pakket. Waar kan NL rol spelen om ambitieniveau hoog te houden of proces te versnellen? (CBAM, ETS-BRT, LULUCF?)
- Inzet inhoud zoveel mogelijk in vakraden, geen volledige pakketbenadering via besluitvorming Europese Raad (ER). Welke dossiers verwacht Commissie op ER en wanneer?
- Wat is verwachting t.a.v. eind juni: EP stemmingen (22-23 juni), Europese Raad (23-24 juni), Energieraad (27 juni), Milieuraad (28 juni)?
- Hoe ziet u krachtenveld? Waar heikele punten? Hoe landen mee die zich tegen pakket/ambitie in specifieke voorstellen afzetten? Op welke landen inzetten om QMV op meeste voorstellen te bereiken?
- NL zal zich constructief opstellen t.o.v. nieuwe eigen middelen.

Ff55 voorstellen [ACTIEF]

- RED: steun ambitie, maar ruimte nodig invulling subdoelen; m.n. doelen hernieuwbaar in warmte/koude sector en doel 50% inzet groene waterstof industrie. Belang opschalen Europese markt groene waterstof, voor industrie en concurrentievermogen. Daarnaast ziet NL graag aangescherpte duurzaamheidsvereisten van biomassa, met name voor houtige biomassa.
- ETS-BRT: Ziet voordelen ETS-BRT, ook ETS all fuels. Mag niet in weg staan van CO₂-normen voertuigen. Voorzichtig meer lidstaten hiervoor open, ziet Commissie compromis met aanpassingen scope en/of timing?
- SCF: Terughoudend nieuwe fondsen. Eerst vormgeving van belang en algehele ambitie maatregelen. Als extra geld nodig, dan naar de maatregelen die klimaatwinst opleveren (isolatie, warmtepompen, elektrisch rijden etc). NL onderhandelt mee over concrete vormgeving SCF, m.n. voor meer focus op klimaatvriendelijke investeringen en minder inkomenssteun.
- CBAM: positief, wel zorgen exportlekkage en indirecte emissies. Mogelijke oplossing extra evaluatie tijdens implementatie zodat CBAM onderhandelingen niet door ETS onderhandelingen vertraagd worden.
- ESR: convergentie met het oog op klimaatneutraliteit 2050.

Klimaat mondiaal [ACTIEF]

- Buiten reikwijdte
-
-
-
-

Gedelegeerde handeling waterstof [ACTIEF]

- NL wil substantieel bijdragen aan EU waterstofambities, met name door faciliteren import en ten minste 10% van het EU doel voor elektrolyse capaciteit in 2030. Niet alleen voor NL maar ook voor een Europese waterstofmarkt in Noord-west Europa met verbindingen via de waterstofbackbone.
- Noodzakelijk dat opschaling elektrolyse en uitrol offshore wind hand in hand gaan. Heldere regels van groot belang. NL heeft een laag aandeel hernieuwbare elektriciteit om aan de groene waterstofeisen te voldoen. Breidt daarom Wind op Zee komende jaren sterk uit. Nu nog met subsidie. Vanaf 2027 ook ongesubsidieerd.
- Het invoeren van strenge additionaliteitseisen voor waterstof vóór 2027 kan de ontwikkeling van elektrolyzers serieus vertragen. Dit omdat er tussen 2023 en 2026 geen nieuwe ongesubsidieerde offshore wind beschikbaar komt.
- Realiseren van elektrolyzers duurt nog minimaal 3 jaar, dus alle geplande projecten vóór 2025 voldoen waarschijnlijk niet aan de gestelde eisen. Dit zal ontwikkelaars dwingen om hun projecten uit te stellen tot 2027 – hetgeen leidt tot vertraging en een beperking van het potentieel voor verduurzaming.

Opschalingsinstrument Elektrolyse [ACTIEF]

- Buiten reikwijdte

Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV) duurzame mobiliteit [ACTIEF]

- Buiten reikwijdte

-
-
-
-
-
-

Context gesprek Commissaris Frans Timmermans

Gesprekspartner

First Executive Vice President van de Commissie en Eurocommissaris voor de Green Deal. De FEVP wordt vergezeld door Diederik Samsom en ^{5.1.2e}

Context

- Het diner zal naar verwachting ingaan op de energie en klimaat opgave die voor ons ligt op mondiaal, Europees en nationaal niveau. U kunt daarbij de ambities uit het Regeerakkoord toelichten.
- De Commissie is prioritair voor het Europese beïnvloedingsproces: als initiatiefnemer wetgeving (auteur van het Ff55-pakket; hoeder van het EU acquis, waaronder EU klimaatwet (zorg dat alles optelt tot ten minste 55%) en ook als geopolitieke speler.
- NL steunt op hoofdlijnen de ambitie van de Commissie. U kunt aangeven dat NL inzet op ambitie en snelle afronding Ff55-pakket, een koploperspositie wil innemen en ook mondiaal zichtbaarder wil zijn.
- De meeste onderwerpen zien op het Ff55-pakket en zullen al eerder op de dag met verschillende gesprekspartners doorgenomen zijn. Ook de spanningen op energie gebied zullen ongetwijfeld ter sprake komen.

Bereiken:

Er zijn daarnaast drie concrete onderwerpen die u onder de aandacht van Timmermans en zijn team kunt brengen:

- 1) De ingangstermijn voor additionaliteitseisen voor groene waterstof in gedelegeerde handeling RED. Deze mag niet vóór 2027 gelegd worden.

- 2) Buiten reikwijdte

- 3) Buiten reikwijdte

TER ADVISERING

Aan de Minister voor Klimaat en Energie

Directoraat-generaal Klimaat
en Energie
Directie Klimaat

Auteur

S.1.2.e
S.1.2.e

T. S.1.2.e

S.1.2.e
S.1.2.e @minezk.nl

Datum

27 mei 2022

Kenmerk

DGKE-K / 22229318

BHM 22229910

Kopie aan

S.1.2.e
S.1.2.e
S.1.2.e
S.1.2.e
S.1.2.e
S.1.2.e

Bijlage(n)

- Bespreeknotitie
- Sheets
- Gesprekpunten aansluitende afspraken
- Memo terugkoppeling ambtelijk gesprek Commissie

nota

voorbereiding bezoek aan Brussel 31 mei over stikstof

Parafenroute

S.1.2.e	Klimaat, S.1.2.e	RE, S.1.2.e
S.1.2.e	S.1.2.e	S.1.2.e
DEIZ, S.1.2.e	BBR	
S.1.2.e	S.1.2.e	

Aanleiding

Buiten reilwijdte

Advies

Conform afspraak in het BWO wordt u geadviseerd:

- Buiten reilwijdte
-
-
-
- Bij aansluitende gesprekken met Samson en EP leden (zie ook logistiek en bijlage met gesprekspunten) hun de belangrijkste punten over FF55 mee te geven in aanloop naar de plenaire stemming op 6 juni en de Raden eind juni. Belangrijkste boodschap is het bewaken van een ambitieus pakket dat daadwerkelijk optelt tot doelen 2030/2050 gezien vrees voor verwatering in EP en Raad.

Ontvangen BBR

Kernpunten

- Buiten reikwijdte

•

•

•

•

•

•

Kenmerk
DGKE-K / 22229318

Buiten reikwijdte

•

•

Logistiek

• Buiten reikwijdte

• Buiten reikwijdte

•

- Aansluitend aan uw gesprek met dhr. Sinkevičius spreekt u met dhr. Samson van 09:30-10:00. Bij dit gesprek wordt u begeleidt door 5.1.2.e (plv. PVEU) en 5.1.2.e (5.1.2.e).
- Vervolgens spreekt u in het Europees Parlement met 5.1.2.e (5.1.2.e) en 5.1.2.e (5.1.2.e). Bij deze gesprekken wordt u begeleidt door 5.1.2.e (5.1.2.e), 5.1.2.e (5.1.2.e), en 5.1.2.e (5.1.2.e). U vertrekt rond 11:15 (uiterlijk 11:30) om op tijd weer in Den Haag te zijn.

• Buiten reikwijdte

- Het gesprek met dhr. Samson is erop gericht informatie op te halen over mogelijke landingszone voor het Ff55-pakket in de Raad in juni en NL prioriteiten mee te geven.
- In bijgevoegde notitie vindt u de gesprekspunten hiervoor.

• Buiten reikwijdte

Toelichting

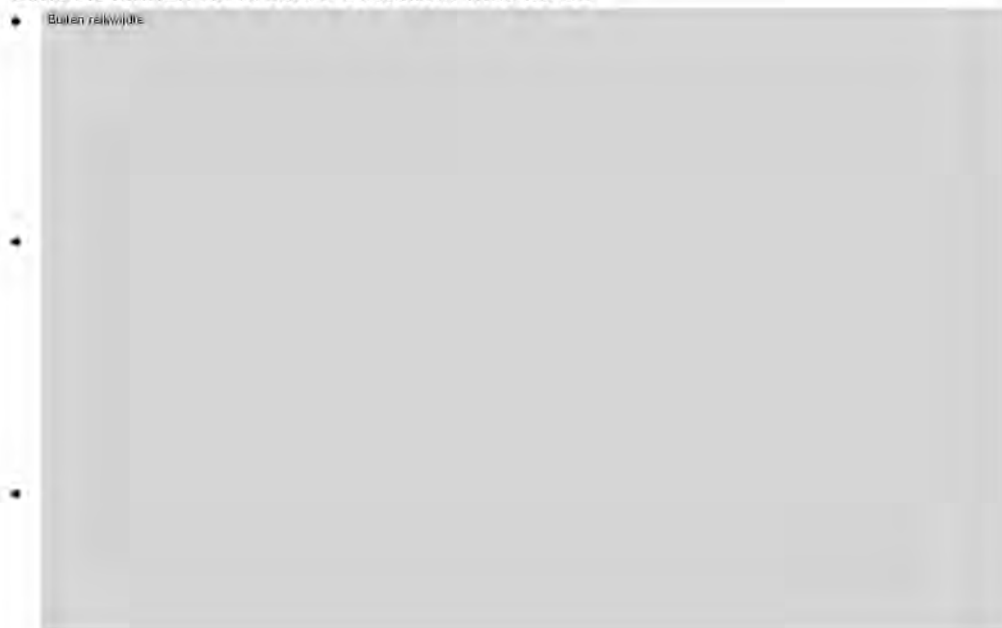
Gesprek EC over ADC-toets mogelijkheden woningbouw en energietransitie

- Buiten reikwijdte

Context binnen de bredere contacten met de EC

- Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

*Urgentie Energietransitie en stikstof: mogelijke gevolgen rechtszaak
Porthos/bouwwijziging*

• Buiten reikwijdte

Buiter reikwijdte

REPowerEU (obv eerste snelle appreciatie EZK)

• Buiter reikwijdte

Kenmerk
DGKE-K / 22229318

Buizen reikwijdte

E.1.2

Factsheet mestbeleid en derogatie van de Nitraatrichtlijn (LNV)

Buizen reikwijdte

■ **Buizen netwer...**

■

■

Gesprekspunten Fit-for-55

Kern

- Aansluitend aan uw gesprek met dhr. Sinkevičius spreekt u met dhr. Samson van 09:30-10:00. Bij dit gesprek wordt u begeleidt door 5.1.2.e (5.1.2.e) en 5.1.2.e en mogelijk 5.1.2.e (plv. PVEU).
- Vervolgens spreekt u in het Europees Parlement met 5.1.2.e (5.1.2.e) en 5.1.2.e (5.1.2.e). Bij deze gesprekken wordt u begeleidt door 5.1.2.e (5.1.2.e), 5.1.2.e (5.1.2.e), en 5.1.2.e (5.1.2.e). U vertrekt rond 11:15 (uiterlijk 11:30) om op tijd weer in Den Haag te zijn.
- 5.1.2.a
- Het gesprek met dhr. Samson is erop gericht informatie op te halen over mogelijke landingszone voor het Ff55-pakket in de Raad in juni en NL prioriteiten mee te geven.

Context Europees Parlement

- De onderhandelingen over het Fit-for-55 pakket gaan (mogelijk) de eindfase in v.w.b. positiebepaling in de Raad en in het EP. Hierbij valt op dat de Raad en EP op sommige voorstellen een (flink) andere benadering kiezen en de openstaande discussiepunten ook verschillen.
- In het EP stemmen commissies (zoals ENVI) eerst over een rapport voor het voorstel, waarna plenair wordt gestemd over het standpunt van het gehele parlement. De stemmingen in de ENVI-commissie (verantwoordelijk voor ETS, SCF, CO2-normen, ESR en LULUCF) hebben reeds plaatsgevonden. Plenaire stemming over deze voorstellen vindt plaats in de week van 6 juni.
- De energievoorstellen (RED en EED) volgen een ander tijdsplan, daarvoor is plenaire stemming pas voorzien in juli.
- Het EP zwakt de ambitie van het pakket op een aantal onderdelen flink af, in het bijzonder het ETS2. In het voorstel van het EP wordt onderscheid gemaakt tussen commerciële en niet-commerciële afnemers, en wordt voorgesteld voor niet commerciële afnemers het ETS2 pas in 2029 in werking te laten treden. Uitstel riskeert te weinig bijdrage aan 2030 doelen.
- Op het SCF kiest het EP juist voor een ambitieuzere benadering, door het fonds eerder in te laten gaan en relatief aan het kleinere ETS2 groter te maken.
- Aanpassing van de standpunten over ETS2 en SCF zijn niet waarschijnlijk, omdat het gebaseerd is op een akkoord tussen EVP, S&D en Renew, die gezamenlijk een forse meerderheid hebben in het EP.
- Voor CO2-normen zoekt het EP een coalitie om de EVP heen, waardoor de marges bij stemming kleiner zijn. Dit maakt dat een gunstige uitkomst van de stemming hierover niet zeker is. Dit is daarmee bij uitstek een dossier waarop extra *outreach* effect kan sorteren.
- Op ESR en LULUCF lijkt het EP wel de traditioneel ambitieuze tegenhanger van de Raad te zijn. Dit is met name voor belang bij LULUCF, waar de Raad afstevent op een akkoord waarin bepalingen in de verordening worden geschrapt die de gevolgen voor lidstaten die hun nationale doelstellingen niet halen worden bepaald. 5.1.2.a

5.1.2.a

Spreekpunten Samson

- NL ondersteunt ambitie **5.1.2a** op zoveel mogelijk akkoorden in juni, maar niet tegen elke prijs. Vrees voor verwatering in EP en Raad, vormt risico voor halen 2030 doelen.
- Hoe bewaakt CIE overall samenhang en ambitie van pakket? Wat is verwachting CIE, is realistisch in te zetten op breed akkoord in juni? Waar zit grootste zorg?
- Voor NL van belang dat **ETS2** voldoende ambitieus blijft, geen vertraging of verschillende aanpak per sector. Ook graag uitbreiding naar alle brandstoffen.
- NL nog steeds terughoudend over **SCF**. Denken wel mee over oplossingsrichtingen, maar blijft – ook nationaal – gevoelig punt. Ambitieuze ETS2 cruciaal voor ev. instemmen van NL.
- Voor NL toepasselijkheid van rechtstaatverordening, goede budget controle, governance van groot belang, maar ook fonds dat zo transitiegericht mogelijk is.
- NL erg bezorgd over **RePowerEU** voorstel, waarbij CIE 20 mld. EUR wil ophalen door ETS-rechten te veilen. Tast integriteit van ETS aan en doorkruist lopende onderhandelingen over ETS. NL niet eens met inschatting van CIE dat geen effect heeft, gaat ook om signaal dat systeem te gebruiken is als EU geld nodig heeft en in toekomst weer grepen in de kas kunnen worden gedaan. (*PASSIEF*, indien Samson stelt dat slechts een 'intertemporele' schuif betreft: NL deelt die inschatting deelt niet vanwege de effecten van ETS-prijzdaling).
- Wat ziet CIE als landingszone voor de (gekoppelde) dossiers ETS2 en SCF?
- Zorg over ambitie **LULUCF**. In laatste voorstel in Raad ontbreekt bepaling waaruit bindende gevolgen voor lidstaten duidelijk worden als zij nationale doelstellingen in 2030 niet halen. NL samen met CIE enige die zich hier uitgesproken tegen verzet. Nog ideeën hoe we dit kunnen omkeren?
- **CO2-normen** voertuigen lijkt spannend te gaan worden in EP. NL inzet op zo veel mogelijk ambitie; idealiter eerdere uitfaseerdatum dan 2035, als dat niet lukt in ieder geval scherpere tussendoelen (60-65% in 2030).

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

→ MSR: sneller afbouwen gratis rechten?

- anders 2027 geweest

- ~~te~~ vind ETS te hoog te snel

general approach → alles erdoorheen

- alles DMV

- transport/milieuklimaat

- SCF buiten MTF, modernisation funds 2.0.

- RepowerEU is 11e verdieping op Fit For 55

- general approach op Fit For 55 door Franse

+ Raad expresser willingness om in dit jaar RepowerEU te behandelen met CIE wat huiswerk

Spreekpunten 5.1.2a

Buiten reikwijdte

-
-
-

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

•

5.1.2a

Buiten reikwijdte

•

TER INFORMATIE

Aan de Secretaris Generaal

Directie Europese en
Internationale Zaken

Auteur
S.1.2.e
T. B. 1.2.e
S.1.2.e @minezk.nl

Datum
3 maart 2023

Kenmerk
DEIZ / 26560243

Kopie aan
Minister van Klimaat en Energie

Bijlage(n)
3

nota

Gesprek Diederik Samsom (7 maart 2023) Net Zero
Industry Act

Parafenroute

S.1.2.e
S.1.2.e

Aanleiding

Op 14 maart presenteert de Europese Commissie een wetgevend voorstel genaamd de Net-Zero Industry Act (NZIA). Om de Commissiemededeling nog te beïnvloeden is er een gesprek ingepland met de Kabinetschef van Eurocommissaris Timmermans, Diederik Samsom.

Advies

U kunt kennismaken van de nota.

Kernpunten

- Het digitale gesprek met Diederik Samsom vindt plaats op dinsdag 7 maart om 11:00 uur via MS Teams. Vanuit EZK zullen S.1.2.e (S.1.2.e), S.1.2.e (S.1.2.e) en S.1.2.e (S.1.2.e) aansluiten bij het gesprek.
- U heeft een voorbespreking op dinsdag 7 maart om 09:00 uur met S.1.2.e (S.1.2.e), S.1.2.e (S.1.2.e), S.1.2.e (S.1.2.e) en S.1.2.e (S.1.2.e).
- Buiten reikwijdte
-
-

Ontvangen BBR

Kenmerk
DEIZ / 26560243

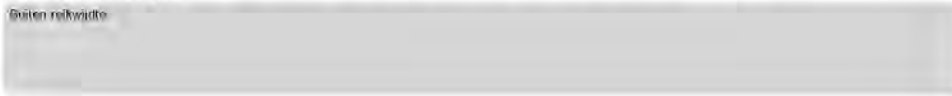
Buitem reikwijdte

Toelichting

- In de bijlage vindt u een gespreksfiche in het NL voor het gesprek met Diederik Samsom.
- Ter achtergrond vindt u de uitgebreide inzet op de NZIA en de appreciatie van het Green Deal Industrial Plan waarin de Net-Zero Industry Act is aangekondigd.

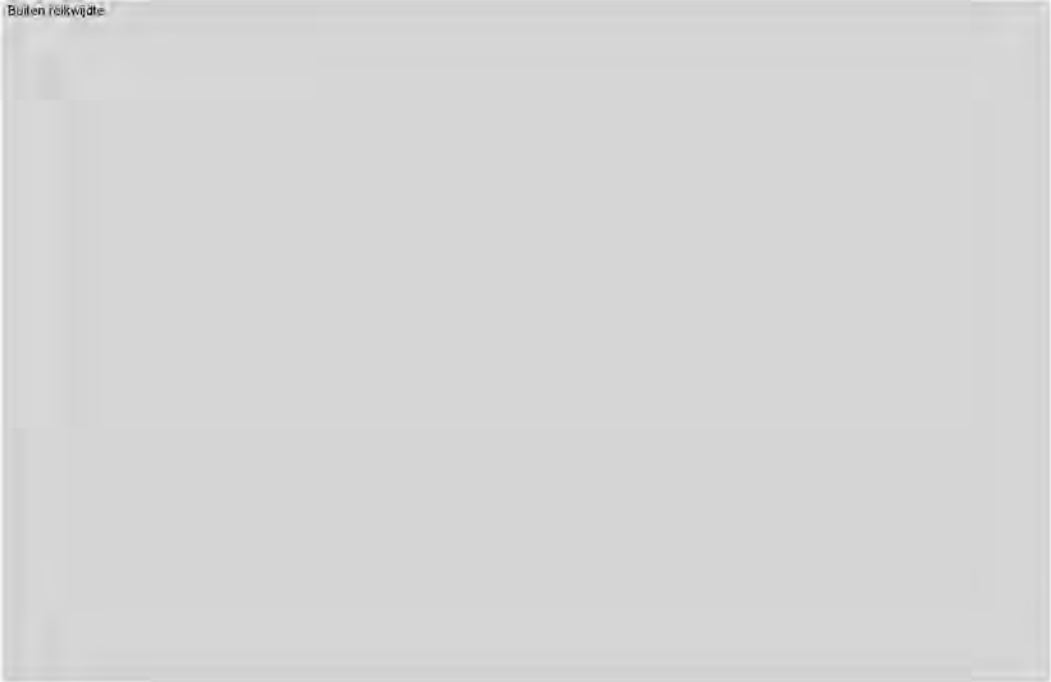
Buitem reikwijdte

Gespreksfiche overleg SG-EZK 5.1.2.e - Stafchef Diederik Samsom	
Aanwezig: 5.1.2.e	- Diederik Samsom
Inbellen: 5.1.2.e	(5.1.2.e), 5.1.2.e (5.1.2.e), 5.1.2.e (5.1.2.e)
Doel	1. Overbrengen van de twee kernpunten van de Nederlandse inzet met betrekking tot de Net Zero Industry Act (NZIA). Deze punten zijn:
Buiten reikwijdte	
Hoofdboodschappen	
NZIA: Algemeen	Buiten reikwijdte
NZIA: Scope	Buiten reikwijdte

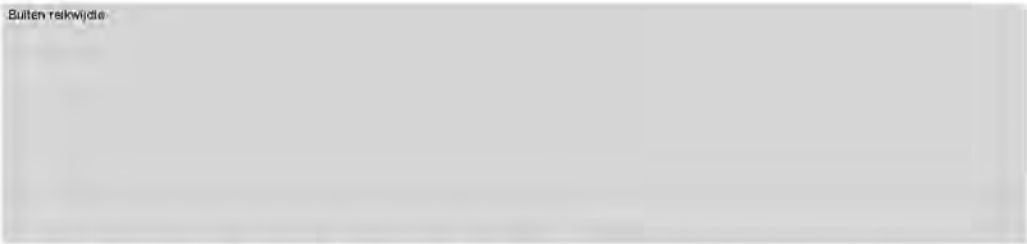
NZIA: Vergunningen

Buiten reikwijdte

NZIA staatsteun

Buiten reikwijdte

Grandfathering in Renewable Energy Directive (RED)

- **Benadrukken:** Opname van een grandfathering clause in de REDIII is voor NL van groot belang. Zonder een dergelijke clause wordt het zeer moeilijk voor NL de doelen voor hernieuwbare energie te halen. Er zijn veel langlopende subsidies voor biomassa afgegeven op basis van de REDI-criteria, die niet kunnen worden aangepast. Zonder een grandfathering clause mag deze biomassa niet meetellen voor de REDIII-doelen. NL heeft hier een tekstvoorstel voor dat gedeeld kan worden.
- **Vragen:** Hoe kan NL ervoor zorgen dat een dergelijke clause wordt opgenomen?

[PASSIEF] brief MP en andere lidstaten over lange termijn concurrentievermogen

Buiten reikwijdte

[PASSIEF] CO2-standaarden lichte voertuigen

- **Vragen:** Erg zorgelijke ontwikkeling rondom het eerste Fit-for-55 voorstel over de uitfasering van de brandstofmotor en slechte beurt van 5124. Verwacht u snel een akkoord? En wat zal effect zijn op overige Fit-for-55 voorstellen? Kan NL hier nog bij helpen?

Context

Buiten Redwijde

- [Grandfathering in de RED] NL zet zich ervoor in een grandfathering clause voor biomassasubsidies op te nemen in de RED. Het voorstel bevindt zich momenteel in de laatste fase van de triloog. U heeft de afgelopen periode hierover gesproken met S 1.2 e
- [CO2-standaarden lichte voertuigen] Het Fit-for-55 voorstel over CO2-standaarden voor lichte voertuigen, met daarin de uitfaseerdatum voor brandstofmotoren per 2035, is onderwerp van hevige discussie binnen S 1.2 a S 1.2 a wil niet instemmen met het voorstel tenzij er een prominentere plaats wordt ingeruimd voor duurzame brandstoffen (e-fuels).

Onder het mom van technologieneutraliteit laat dit meer ruimte voor 'traditionele' brandstofmotoren. Dit staat haaks op de NL inzet om de brandstofmotor eerder dan het CIE-voorstel uit te faseren in 2030.

- 5.1.2.a hebben zich ook tegen het akkoord gekeerd. Indien 5.1.2.a zich hierbij aansluit is er sprake van een blokkerende minderheid. 5.1.2.a.

5.1.2.a

- De timing van het 5.1.2.a verzet is opvallend. De triloog is afgerond en het daar bereikte akkoord is gesteund door het EP en de lidstaten in CRP. Het voorstel stond als hamerpunt op de Onderwijsraad, waarna het formeel in werking zou treden. Het voorstel is nu daar van de agenda gehaald en toegevoegd – nog steeds als hamerpunt – aan de Milieuraad van 28 maart.
- De gang van zaken zou ook repercussies kunnen hebben voor de rest van het Fit-for-55 pakket; als deze eerste deal sneuvelt, ruiken andere LS/EP mogelijk ook bloed op andere FF55-dossiers die nog wachten op finaal akkoord (o.a. ETS, ESR, SCF), met risico op domino-effect.